

A posta maradjon a hírközlés gazdája

Vendégünk volt az NSZK postaszakszervezetének küldöttsége

Tájékozódni jöttek, ismerkedni a magyar dolgozók, elsősorban a postások szakszervezeti mozgalmával, élet- és munkakörülményeivel. Örülnek ezért a javasolt programnak, annak, hogy találkozhatnak Gáspár Sándorral, a SZOT főtitkárával, Tóth Illéssel, a posta vezérigazgatójával, meglátogathatnak budapesti és vidéki postahivatalokat, távközlési berendezéseket, megismerhetik a fővárost és az ország egyes részeit, elbeszélgethetnek a központi vezetők tagjaival. Az érdeklődés közben azonban vendégeink: Kurt van Haaren, a Német Szövetségi Köztársaság postaszakszervezetének elnöke és az általa vezetett delegáció másik két tagja, Peter Vonten, a kölni területi bizottság elnöke és Franz Tremi, a nemzetközi kapcsolatok osztályának vezetője, módot találtak arra is, hogy saját munkájukról beszéljenek, például a másik cikkünkben ismertett balatonfüredi hétféltől továbbképzés résztvevőinek adott tájékoztató alkalmával. Olvasóinknak ezúttal ezekből az információkból válogattuk ki a legérdekesebbeket.

Az elnök visszapillantással kezdte tájékoztatóját. Ötven évvel ezelőtt, május másodikán rendezték le a náci korszak szakszervezeti székházakat, és hurcolták koncentrációs táborokba a munkásvezetőket. A május 1-i ünnepségeket ezért arra használják fel, hogy emlékeztessék az embereket erre a gaztettre, s hogy felvilágosítsák a fiatalokat az ekkor kezdődött rémuralomról és minden következményéről. Nem szabad az eseményeknek megismétlődniük, mert a mai fegyvereszközökkel ötvenszer el lehetne pusztítani az egész emberiséget. Szerencsére erős a békemozgalmuk, s ebben sok fiatal részt vesz.

A politikai feszültség mellett a legnagyobb gondot a gazdasági válság, ennek következtében a munkanélküliség okozza. 2 millió 300 ezer munkanélkülit tartanak nyilván, ezenkívül körülbelül 1 millió azoknak a száma, akik rövidített munkaidőben dolgoznak. Ahhoz, hogy a munkanélküliség fokozódását megállítsák, a termelést 3,5 százalékkal kellene növelni. Ha pedig az ötvenes évek gazdasági csodáját akarunk elérni, 15 százalékkal kellene bővíteni a termelést. Az ilyen mértékű iparosítás azonban már beláthatatlan környezeti ártalmat okozna, hiszen már manapság is tapasztalható az erdőknél a levegőszennyeződés okozta elhalása. A történelem folyamán az ember mindig arra törekedett, hogy uralkodjék a természet fölött. Odáig jutottunk, hogy napjainkban már a természet szorult védelemre, s ez az emberre ró óriási felelősséget.

Bár a gazdaságfejlesztés nem zárható ki teljes mértékben az új munkaadalmak létesítésének eszköztárából, a német szakszervezeti szövetség más megoldásokat is keres. Egyelőre a munkaidő csökkentése ígér bizonyos eredményeket. Igazságosabban szeretnék elosztani a munkát. A mikroelektronika terjedése ugyanis munkaszervezési és ésszerűsítési folyamatokat indít el; ennek következtében az elvendő feladatok a megmaradó kevesebb dolgozóra hárulnak. Nem engedhető meg, hogy

amíg a szerencsésebbeket nagyobb intenzitással terhelik, a dolgozók jelentős részét kirekesztik a munkalehetőségek-ből.

A heti munkaidőnek 35 órára való csökkentése 1 millió 300 ezer munkahelyet nyitna meg. Ezenkívül a nyugdíjkorhatár leszorításának gondolatával is foglalkoznak, még olyanformán is, hogy önként korábban nyugdíjba lehessen menni, s az önkéntességet kiterjeszteni a részmunkaidő vállalására.

A posta fejlesztése az jellemző, hogy a klasszikus postáról elfeledkezve a távközlés korszerűsítését erőltetik. Náluk ugyanis a hagyományos postaszolgálat ráfizetéses, s a jelenlegi kormányzat postaügyi minisztere — egyéb tekintetben is csak a technika mindenhatóságát tartva szem előtt — nem akar gazdaságtalan ágazatba befektetni. Az NSZK-ban a távközlés fejlesztése elsősorban a digitális rendszerekre való teljes átállásról tart. Az átviteli nehézségek leküzdése végett a hálózatot koaxiális kábelkkel kellene átépíteni. Ennek nyersanyagigénye miatt viszont előtérbe lép az egyébként drága üvegszáletechnika. E három irányú fejlesztési költségei háttérbe szorítják a dolgozókról való gondoskodást.

A mikroelektronika gyors terjedése az iparban, a kereskedelemben, az államigazgatásban, sőt a magánéletben az új szolgáltatások nyújtásának lehetősége mellett kedvezőtlen következményekkel is jár. A már említett racionalizálási hullámnak kívül hátrányosan befolyásolja mind a dolgozók, mind az igénybevevők személyiségét, emellett arra csábítja a kormányzatot, hogy egyes hírközlési szolgáltatásokat magánkézzel juttasson. A szakszervezet arra törekszik, hogy a posta a hírközlést teljes egészében kézben tartsa, s ezáltal megmaradjon az ellenőrzése a fejlesztés irányára, másrészt eleget tudjon tenni a nemzetközi kötelezettségeknél. Az egységes irányítás pedig feltétele annak, hogy az egész folyamatba a szakszervezet beleszólhasson, amihez igénybe veszi a szakszervezeti szövetség segítségét.

Ma ugyanis támaszkodhatunk a szövetségre, mert az NSZK szakszervezeti mozgalmának egységes, nem oszlik meg politikai vagy vallási csoportosulások szerint, mint annak idején. A weimari köztársaság alatt csak a postások 18 különböző szakszervezetet alkottak. Mai elvük: egy üzem — egy szakszervezet.

Az erős, egységes munkásmozgalmon belül is jelentősnek érzik szerepüket, ugyanis taglétszámukat illetően az ágazati szakszervezetek sorában az ötödik helyet foglalják el. Egyébként is a robbanásszerű műszaki fejlődésnél, ennek folytán a világszerte széleskörűen fogva a hírközlés kulcsiparára vált, kisorsítva egyeduralkodó helyzetéből az acélpárt. Igényeznek tehát érvenyesíteni beleszólási jogukat a dolgozók érdekeinek védelmében. Ám az egyetértés, a vétő csak az értelemszerű eszköz. Ha ez nem vezet célra, marad a szakszervezetek hagyományos fegyverének igénybevétele.

Kívánjuk, hogy erre ne legyen szükségük.

Benda István

Üdültetési kedvezmény postás dolgozóknak

Szakszervezetünk elnökségének 1974. évi 46. számú határozata szerint üdültetési kedvezmény illeti meg a munkáskategóriába tartozó postás dolgozókat, a nagycsaládosokat, gyermeküket egyedül nevelőket, valamint a postás nyugdíjasokat, amennyiben a határozat feltételeinek megfelelnek.

Az eltelt időszakban azonban többször is szükség volt a feltételek korszerűsítésére. Legutóbb áprilisban tárgyalta és hagyta jóvá a szakszervezet elnöksége az üdültetési kedvezmény kérdését. Erről kívánjuk tájékoztatni olvasóinkat.

A határozat értelmében üdültetési kedvezmény jár a munkásoknak, nagycsaládosoknak, gyermeküket egyedül nevelő dolgozóknak, valamint a postás nyugdíjasoknak is, ha a család egy főre jutó átlagjövedelme nem haladja meg a 2500 forintot.

Az üdültetési kedvezmény összege tulajdonképpen nem más, mint az első és a harmadik, illetve a második és a harmadik kategóriába sorolt üdülőkbe szülő beutalójegyek térítési díjainak különbözete.

A térítési díj különbözete az I. kategóriába sorolt üdülőknel 364, a II. kategóriába sorolt üdülőknel 154 forint személynként.

A kedvezményben részesülő dolgozóknak csak a III. kategóriába tartozó alapdíjat, a 476 forintot kell befizetniük. A hozzájárulást az szb döntésének alapján az alapszerveknek beutalójegy árának befizetésével meg kell előlegeznie, azt a

dolgozótól elkérni nem lehet. A kedvezményre csak postás dolgozók jogosultak. Lehetőség van azonban arra is, hogy a beutalójegy alapdíját, esetleg teljes díját az szb jutalomként a saját költségvetésének terhére kifizesse.

További üdültetési kedvezmény illeti meg a nagycsaládosokat, illetve a gyermeküket egyedül nevelő postás dolgozókat, ha vállalati családost, illetve nyári csoportos gyermekbeutalót kapnak. Ebben az esetben az üdültetésben részt vevő gyermekek után nem kell térítési díjat fizetniük. A dolgozótól csak a csökkentett térítési díj szedhető be, a gyermekek után fizetendő díjat a beutaló szakszervezeti bizottság köteles megelőlegezni, illetve befizetni. Ez az üdülési kedvezmény csak a vállalati üdülőbe beutalt dolgozókat illeti meg, ugyanakkor az egy főre eső 2500 forintos jövedelemkeret itt nem kell figyelembe venni.

Mindezt üdültetési kedvezményről szakszervezetünk központilag megtéríti az alapszerveknek a megelőlegezett és befizetett díjkülönbözetet, illetve a gyermekek után járó térítési díjat.

Kérjük az alapszerveket, hogy éljenek a kedvezmény jogával és minél nagyobb számban utaljanak be a fenti feltételeknek megfelelő dolgozókat a SZOT- és a vállalati üdülőkbe. (A részletes szabályozást valamennyi alapszervek megkapja.)

Cser István

Szekeres Sándor

1884-1983

Fáradhatatlan társadalmi aktívánktól búcsú-zunk nehéz szívvel. Rövid betegség után 99. évében távozott közülünk.

1908 óta volt szakszervezeti tag. Mozgalmi munkáját a vasasszakszervezetben kezdte, gyári bizalmi, később főbizalmi, majd a központi vezetőség tagja. 1918-tól 1919-ig a Közkalkalmazottak Szakszervezetének titkára volt.

1912-től párttag. Lelkiismeretes pártmunkáját értékelve a fel-

szabadulás előtt több alkalommal párttitkárrá választották. Tagja volt a pesterzsébeti városi képviselőtestületnek.

A felszabadulás után főispán, Komárom megyei miniszteri biztos, majd kormánybiztos lett. 1957-ben Veszprém 1. postahivatalától került nyugdíjba 73 éves korában.

A Postások Szakszervezete központi vezetőségének 1952-től 1958-ig volt aktív tagja. 1958-tól a Budapesti Nyugdíjas Szakszervezeti Bizottság elnöke, 1962-től 1975-ig pedig titkára volt. A veteránbizottság titkára és tevékeny szer-

vezője volt haláláig. Idős korának ellenére rendszeresen bejárta a szakszervezeti bizottság irodájába, és intézte a veteránok ügyeit.

Munkájának elismeréseként megkapta a Szakszervezeti Munkáért arany fokozatot, a Munka Érdemrend ezüst fokozatát, a Szocialista Hazáért Érdemrendet, a Tanácsköztársasági Emlékérmét, a Magyar Békemozgalom Emlékplakát.

Tisztelettel, barátai, ismerősei május 24-én 15 órakor a Rákosszentmihályi temetőben vehetnek tőle végső búcsút.

Emlékét kegyelettel, őszint tisztelettel megőrizzük.

KITÜNTETÉSEK

Május elseje alkalmából eddig végzett kiemelkedő munkájának elismeréseként a Szakszervezetek Országos Tanácsa a

SZAKSZERVEZETI MUNKAÉRT arany fokozatát

adományozta Bagi Ákos szb-titkárnak (Központi Üzembiztonsági Hivatal), Garamvölgyi Elek nyugdíjas bizalmi (Soproni Postaigazgatóság), Herk Károlyné titkárnak (Teréz Távközlő Üzem), Holecz Sándor sportbizottsági elnöknek (Budapest 70 postahivatal), Iszó István szb-titkárnak (Szarvas postahivatal), Kapitány Antalné főbizalmi (Központi Járműtelep), Kardos Imre tsz-tag (Helyközi Távközlő Igazgatóság kaposvári gó), Kálmán Lajos szb-titkárnak (Hálózat-építő Üzem, Sopron), Kiss József tsz-tag-titkárnak (Miskolci Postaigazgatóság Területi Szakszervezeti Bizottság), Molnár János szb-titkárnak (Hálózatépítő Üzem, Pécs), Nagy Gyuláné szb-titkárnak (Posta Szociális Hivatal), Nagy László szb-titkárnak (Bábolna postahivatal), Tanczos Pál szb-titkárnak (Budapesti Távközlő Igazgatóság kabelfenntartó üzem), Tóth Lászlóné szb-titkárnak (Miskolc 4 postahivatal), Tóth Lászlóné elnökségi tag (Debrecen 1 postahivatal); a

SZAKSZERVEZETI MUNKAÉRT ezüst fokozatát

adta Berze Ferencné politikai munkatár (Postások Szakszervezete), Cseh Tiborné szb-elnöknek (Miskolci Postaigazgatóság), Cser Istvánné szb-tagnak (Budapest 78 postahivatal), Ferró Ferenc szb-elnöknek (Kunszentmiklós postahivatal), dr. Gaál József művelődési bizottsági elnöknek (Miskolci Postaigazgatóság), Imre Pálné gazdasági felelősnek (Békéscsaba 2 postahivatal), Karasz Mihály bizalmi (József Távközlő Üzem), Kopp Miklós szociálpolitikai bizottsági tag (Központi Javító Üzem), Kovács István szb-titkárnak (Jászberény postahivatal), Németh Sebestyén szb-titkárnak (Kápolnásnyék postahivatal), Paizer László közgazdasági bizottsági tag (Szombathely, Rádióállomás), Patáki Klára közgazdasági bizottsági tag (Rádió-és Televízióműszaki Igazgatóság), Pazsitzki Istvánné titkárnak (Központi Hírlap Iroda), Rátkai Ottóné kv-tag (Balassagyarmat 1 postahivatal), Schützbach István szb-titkárnak (Helyközi Távközlő Igazgatóság gyártó és szerelő üzem), Tompos Sándorné szb-tagnak (Budapest 62 postahivatal);

SZAKSZERVEZETI MUNKAÉRT oklevelet

kapott Abdainé dr. Savanyó Ágota szb-titkár (Soproni Postaigazgatóság), Almái Andrásné szb-tag (Krisztina Távközlő Üzem), Ács Ferencné szb-tag (Paks 1 postahivatal), Balla Margit szb-elnök (Hajdúböszörmény postahivatal), Báder Ödönne közgazdasági felelős (Budapesti Postaigazgatóság), Belkó Imréné szb-titkár (Sátoraljaújhely postahivatal), Bíró Jánosné mdb-elnök (Teréz Távközlő Üzem), Boróczki Lajos szb-elnök (Központi Magasépítési Üzem), Csehovics János közgazdasági felelős (Krasznokvajda postahivatal), Cséffai János munkavédelmi felelős (Gyula postahivatal), Csonka István munkavédelmi felelős (Hálózatépítő Üzem, Szeged), dr. Demeter Sándorné szb-elnök (Debreceni Postaigazgatóság), Derecskei Gyuláné bizalmi (Központi Kábelüzem), dr. Dévény Sándorné művelődési bizottsági tag (Helyközi Távközlő Igazgatóság), Emődi József bizalmi (Hajdú-Bihar megyei Távközlő Üzem), Erdőssy Lászlóné szb-tag (Rádió-és Televízióműszaki Igazgatóság, pécsi felügyelőség), Fábri Imréné szb-titkár (Mátészalka 1 postahivatal), Főris János szb-titkár (Pécs 2

postahivatal), Földházi Jánosné szb-tag (Fehérgyarmat postahivatal), Francia Istvánné bizalmi (Csekkészároló Hivatal), Fülöp József szb-titkár (Posta Rádió- és Televízióműszaki Igazgatóság, zavarviszsgáló üzem, Debrecen), Gyarmati Györgyné (Postások Szakszervezete), Hegedűs László munkavédelmi felelős (Békés megyei Távközlő Üzem), Herceg Eva gazdasági felelős (Orosháza postahivatal), Hermán Tiborné bizalmi (Lenti postahivatal), Hideg Józsefné szb-titkár (Csorna postahivatal), Hockstok Ede agitációs- és propaganda-felelős (Mohács 1 postahivatal), Horváth Mihály bizalmi (nyugdíjas), Jakabetz László közgazdasági felelős (Helyközi Távközlő Igazgatóság), Jánoscs Lászlóné szb-titkár (Szentendre postahivatal), Juhász Józsefné szb-elnök (Nagyorosi postahivatal), Juhász Mária kv-tag (Nyírbétek postahivatal), Kelemen Györgyné sportbizottsági tag (Budapesti Távközlő Igazgatóság), Kiss Endréné főbizalmi (Budapest 70 postahivatal), Kiszlingstein Pálné főbizalmi (Budapest 72 postahivatal), Kolozsvári József munkavédelmi felelős (Miskolci Postaigazgatóság), Komlós Ottília bizalmi (Sajópuszpóki postahivatal), Koós Józsefné szb-tag (Miskolci Postaigazgatóság), Kovács Györgyné közgazdasági felelős (Pesterzsébet 4 postahivatal), Kovács József szb-titkár (Belváros Távközlő Üzem), Kovács Józsefné gazdasági felelős (Kazincbarcika postahivatal), Kovács Kornélné közgazdasági bizottsági tag (Belváros Távközlő Üzem), Kovács Lászlóné szb-elnök (Siófok 1 postahivatal), Kovács Miklós bizalmi (Szolnok megyei Távközlő Üzem), Krempner Mihályné gazdasági felelős (Szécsény postahivatal), Lampert Gáborné titkárnak (Pápa 1 postahivatal), Lantos János tsz-tag (Vas megyei Távközlő Üzem), Lázár Erzsébet bizalmi (Bács-Kiskun megyei Távközlő Üzem), Meszlényi Mihály szb-elnök (Székesfehérvár 2 postahivatal), Miko Józsefné bizalmi (Pásztó postahivatal), Molnár Júlia agitációs- és propaganda-felelős (Pécsi Postaigazgatóság), Gy. Nagy Bertalan szb-elnök (Kisvárd postahivatal), Nagy László közgazdasági felelős (Pécs városi Távközlő Üzem), Nagy Lászlóné szb-tag (József Távközlő Üzem), Nagyné Edes Ottília titkárnak (Emőd postahivatal), Oláh Istvánné munkavédelmi felelős (Békés postahivatal), Oláh Józsefné kulturális, agitációs- és propaganda-felelős (Mindszent postahivatal), Oslács Pál szb-elnök (Helyközi Távközlő Igazgatóság szolnoki gó), Papp Antalné szb-titkár (Tata 1 postahivatal), Papp Kálmánné bizalmi (Csillaghegy postahivatal), Papp Mihályné bizalmi (Nyíregyháza 1 postahivatal), Patáky Gizella (Budapesti Távközlő Igazgatóság), Pék Károlyné segélyezési felelős (Szombathely 1 postahivatal), Pintér András szb-elnök (Rádió- és Televízióműszaki Igazgatóság), Pintér László szb-elnök (Sopron 1 postahivatal), Pósa Józsefné bizalmi (Számítástechnikai és Szervezési Intézet), Rácz Ferencné gazdasági felelős (Nagybány 1 postahivatal), Sebők László bizalmi (Földeák postahivatal), Simon László gazdasági felelős (Szombathely 5 postahivatal), Siraky Béláné gazdasági felelős (Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Távközlő Üzem), Steiger Árpád szb-tag (Budapesti Hírlapterjesztő Üzem), Szabó István főbizalmi (Központi Kábelüzem), Szabó Istvánné aktiva (Bicske postahivatal), Szakács Ida nyugdíjas (Komárom 1 postahivatal), Szakács János kultúrfelelős (Miskolc Gépjármű Szállítási Üzem), Szalay Szilveszterné (szvb-elnök (Helyközi Távközlő Igazgatóság nemzetközi távközlő-központ), Szilágyi Lászlóné közgazdasági felelős (Budapest 132 postahivatal), Takács Ferencné bizalmi (Mezőlak postahivatal), Takács Magdolna szb-elnök (Budapest 10 postahivatal), Tárközi Richárdné szb-titkár (Veszprém 1 postahivatal), Tőke Ödönne titkárnak (Csopak postahivatal), Velnér Ernőné gazdasági felelős (Baranya megyei Távközlő Üzem), Vizi Mihályné bizalmi (Makó postahivatal).

Kurt van Haaren, Peter Vonten és Franz Tremi a szakszervezetünk székházában folyó megbeszélésen

Mérlegen az 1982. évi szakszervezeti gazdálkodás

A választott szakszervezeti vezető testületek egyik fontos feladata, hogy a tagság érdekében jól, ésszerűen tartsanak gazdálkodva, természetesen gazdálkodjon a rábízott pénzzel. Arról, hogy ezt 1982-ben hogyan valósítottuk meg, minden választónak adunk választásainkat.

Ebben az évben már egyre inkább elértük, hogy — az alapszabályban meghatározott módon — a gazdasági felelős beszámolója mellett a számvizsgáló bizottságok is érdemben értékelték a beszámoló tagdíjbevételek, bizalmiüldött-értékeket az azt a munkát, ahogyan átfutottunk a ránk bízott anyagiakkal.

Mindemellett úgy gondoljuk, hogy valamennyi szakszervezeti tagunkat érdekli — mert így össze is hasonlíthatja saját alapszervezetének munkáját a többivel —, hogy a több mint 80 ezer taglétszámot magának mondható Postások Szakszervezete mire használta fel anyagi lehetőségeit.

Bevételeink döntő része a tagdíj. A bizalmiak, a választott tisztviselők, az aktivisták szervezőkészségének köszönhető, hogy erre a forrásra biztonságosan tervezni lehet a kiadásokat, hiszen a szervezetek színvonalát 97,5 százalék, és elhanyagolható azoknak az aránya, akik betegség vagy egyéb indokolt körülmény miatt rövidebb időre elmaradnak a tagdíjfizetésről.

Gazdálkodásunk egyik jellemző vonásaként meg kell említenünk, hogy bevételeinknek mintegy háromnegyed része — akárcsak az előző években, 1982-ben is — visszajuttatott a tagsághoz. S ez nemcsak az alapszervezetek gazdálkodására vonatkozik, hisztavaly az idők évének alkalmából — csak központilag — több mint 5 millió forintot juttattunk azoknak a volt postás dolgozóknak, akiknek nyugdíja nem éri el a 2500 forintot, és ezt az összeget az alapszervezetek anyagi helyzettől függően még megpótolták.

Területi szakszervezeti bizottságaink működési feltételeiről gondoskodtunk. Felhasználásuk megfontoltságát, ésszerűen takarékos gazdálkodásukat bizonyítja az a tény is, hogy a tervezett kiadásainkból sikerült kisebb tételeket megkardítani.

A 309 alapszervezetünk gazdálkodásáról, ha mérleget készítenek, vagyonunk kisebb mértékű gyarapodását állapíthatjuk meg. Amellett, hogy takarékosan a vállalkozások szemléletűen takarékosan tartjuk, észre kell vennünk, hogy ennek következtében elmaradt néhány tagsági igényt kielégítő felhasználás is.

Ilyen például a szociális felhasználások közül a mintegy 50 százalékot kitevő intézményes és rendkívüli szak-

szervezeti segély. Mivel segélyezésre alapszervezeteink 4,6 millió forintot terveztek, és csak 4 milliót használtak fel, önként adódott, hogy nem a segélyezettek számával, sem a nyújtott összeggel nem lehetünk elégedettek. Ez abból is látható, hogy a tervezett 16,4 helyett csak 14,2 százalékot használtak fel. Megjegyezzük, hogy a segélyezés mértékét a központi vezetőség 1983-tól a bruttó tagdíjbevétele 20 százaléka jelölt meg. Alapszervezeteink éljenek a lehetőséggel — amellyel, hogy a meg-alapozatlan kérelmeket bátran megtagadják — a rossz anyagi helyzetben élő, valóban rászorulókat az eddigieknél jobban segítik, támogassák.

A tényleges dolgozók rendkívüli szociális segélyként valólati segély formájában 6,7 millió forintot kaptak még (mintegy 9 ezren 737 forintot átlaglag). A nőnapra, anyák napjára, gyermekünnepekre 2 millió forintot használtak fel alapszervezeteink. A kulturális rendezvények, kirándulások örvendetesen sokasodnak, természetesen ezzel együtt a ráfordítások is meghaladták az 5 millió forintot. Az oktatásra és az ismeretterjesztésre előirányzott összegeket azonban sajnálatos módon csak 93, a könyvtárak fejlesztésére tervezett keret pedig mindössze 88 százalék erejéig merítették ki. A felhasználások lényegében megegyeztek az előző évi a tervnek.

Az egyik legtanulságosabb és figyelmeztető részbe beszámolóinknak, hogy sajnos, tovább nőtt a felhasználatlanul maradt üdülőjegyek száma. Kárba vesztett 59 SZOT-beutaló (5 főidényes), továbbá 52 vállalati és középszeri jegy. Ezúton is felhívjuk valamennyi — az embereket választott — szakszervezeti aktivistát figyelmét, hogy mindent kövessen el — mindenki a maga helyén, hogy ebben az „inséges” helyzetben beutalókat ne maradjon felhasználatlanul. Még mindig jobb egy-két nappal később elindítani valakit, mint az egész lehetőséget veszni hagyni; az üdülő-jutalomjelleget megártatásával, sőt előtérbe helyezésével egyidejűleg.

A 19 ágazati szakszervezet között az előző évekhez viszonyítva javult helyezesünk: szervezettségben a 4., tagdíjbevételei tervben a 3., tagdíjmorálban az 1. helyen állunk, de a lejárt üdülőjegyekben a 4-5. helyről a 8-10. helyre estünk vissza.

Tennivalónk 1983-ra tehát egyértelműen adva van: kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy üdülési lehetőség ne maradjon felhasználatlanul, indokolt esetben segítsünk a valóban rászorulóknak, és növeljük az egy főre jutó segély átlagos összegét.

Sááhó Sándorné

A kollektív szerződés 1983. évi módosítása

A posta vezérigazgatójának a kollektív szerződés 1982. évi végrehajtásáról szóló beszámolóját, a Postások Szakszervezete elnökségének idevonatkozó határozatát, valamint az 1983. évi módosítás tervezetét — az elmúlt évekhez hasonlóan — a dolgozók széles körben megvitaták. A központi posta-szervek a vitákat az üzemi demokrácia fórumrendszerének megfelelően bonyolították le.

Ebben az évben sikerült a beszámolót és a módosítási javaslatot úgy előkészíteni, hogy a vitára elég idő állt rendelkezésre. A vitában a dolgozók mintegy háromnegyede vett

részt, s a résztvevők közül minden ötödik mondott vélemény. Hozzászólásaikban úgy értékelték, hogy a beszámoló tükrözi az új kollektív szerződés életbe lépése óta elért eredményeket. Az elnökség határozata — az eredmények elismerése mellett — reálisan mutatja be a gondokat, s törekszik azok megoldására.

A kollektív szerződésnek — a viták elhangzottak figyelembevételével elkészített — 1983. évi módosítását a központi vezetőség tárgyalta, s egy pont kivételével egyetértett vele.

Mit kellett módosítani?

Elsősorban azokat a változásokat kellett végrehajtani, amelyek magasabb rendű jogszabályok megváltozása, illetve új jogszabályok megjelenése miatt váltak szükségessé. Ilyenek:

● a külszolgálati munkakörök meghatározása;

● a saját személygépkocsi átalányértékesítési rendszer használatának újraszabályozása;

● a lakásépítés (vásárlás) vállalati támogatásáról szóló rendelkezések megváltozása stb.

Módosítani kellett továbbá a kollektív szerződésnek azon szabályait is, amelyeket az Állami Bér- és Munkaügyi Hivatal felülvizsgálat során kifogásolt, mint például:

● a törzsgárdajutalom kifizetésének nem lehet akadály az, hogy a postának nincs elég részesedési alapja. Ha a dolgozó már a törzsgárdához tartozik és a megfelelő fokozatot

elérte, az ahhoz kapcsolódó anyagi elismerés megilleti, függetlenül attól, hogy a forrás rendelkezésre áll-e vagy sem. Ezért a kollektív szerződésben meg kell határozni, hogy részesedési forrás elégtelensége vagy hiánya esetén honnan fedezi a posta a jutalom kifizetését;

● a túlmunkáért ellenértékben nem részesülők körét szükségtelen a kollektív szerződésben szabályozni, indokolt ezt függelék hatáskörbe utalni stb.

Végül módosítani, illetve a gyakorlat igénye szerint pontosabbra, idősebbre kellett tenni egyes részeket. Így szükségessé vált

● a bérmellékleletekben új munkakörök felvétele, képzettségi fok indokolt változtatása;

● az egyes mellékleteknek (bérfejlesztési irányelvek, részesedési alap, jóléti alap felhasználásának tervezete) az 1983. évre való aktualizálása.

Mi foglalkoztatta a dolgozókat?

A külszolgálati munkakörök szabályozása kapcsán a dolgozók felvetették a költségértékesítési átalányok kérdését. Ebben a posta és a központi vezetőség közös álláspontja, hogy a tisztánlátáshoz és a szükséges intézkedések meghatározásához az átalányok teljes rend-

szerét felül kell vizsgálni, és a javaslatoira október hó 31-ig tennivalót kell kidolgozni.

A saját gépkocsi átalányértékesítés mellett rendszeres használatának körét központilag szűkítették, a kilométerkereteket csökkentették. A dolgozók mindkét változtatást — a pos-

ta sajátos munkakörülményeire hivatkozva — kifogásolták. A munkakörök bővítését illetően a posta levélben fordult a Közlekedés- és Postaügyi Minisztériumhoz, a kilométerkereteket pedig a kollektív szerződés fél évi átlagban határozta meg.

Az idegen nyelv tudás poltának szabályozását új rendelkezés a kollektív szerződés hatáskörébe utalta. A vitára bocsátott szabályozási tervvel kapcsolatosan a dolgozók sok észrevételt és javaslatot tettek. A vitákkal egy időben ezzel külön bizottság is foglalkozott.

A viták és a bizottsági munka során még nem alakult ki megfelelő forma. Ezért ezen tovább kell dolgozni, úgy, hogy az Állami Bér- és Munkaügyi Hivatal rendelkezésében meghatározott időben — legkésőbb 1984. március 31-ig — bevezethető legyen.

A munkaidőn kívüli úton töltött idő díjazásának alapbérítésével az érintett dolgozók nem értették egyet. A központi vezetőség ezt megerősítette, továbbá határozatba foglalta, hogy a módosítással — amelynek indokoltaságát nem vitatja — egy időben keresni és javasolni kell egy olyan megoldást, amely a szóban levő munkakörülményeket továbbra is elismeri.

Ezt követően többoldalú tárgyalások eredményeképpen

Továbbra is napirenden

Felvetettek a dolgozók a viták során olyan témákat is, amelyeket a posta szakvezetői a szakszervezettel együtt — igéretiköz hiven — napirenden tartanak. Többségük megoldására azonban csak az anyagi fedezet megerősítésekor lehet gondolni (mint például a pénzkészlet pótlék újraszabályozása, a képzettségi díj differenciálása stb.), vannak továbbá olyan kérdések, amelyekhez előbb felsőbb szintű jogszabályi rendelkezés szükséges (ilyen a technikusok, üzemmérnökök, mérnökök besorolása stb.).

A vitákon felmerült valamennyi kérdést — amelyek a kollektív szerződés módosítá-

olyan javaslat készült, hogy a hálózatépítésben, fenntartásban és magasépítésben dolgozók a munkaidőn kívüli utazásért bérpótlékot kapnak. A központi vezetőség a javaslatot május 10-i rendkívüli ülésén elfogadta.

A postán kívüli munkaviszonyok szakmai gyakorlati időként való elismerését a dolgozók támogatják, örömmel fogadják. Javasolták, hogy a becsapítás legyen postai szakképesítés megszerzéséhez köve. A munkaviszony-beszámítás módjának feltételrendszerének kidolgozása a közeljövő feladata úgy, hogy 1984-ben a kollektív szerződésben az idevonatkozó részt megfelelően módosítani lehessen.

A lakásépítés postai támogatásánál a társadalmi munkából származó lakásépítéssiklon-alapból adott kölcsönökhöz, támogatásokhoz kapcsolódó 10 év kötelezettséget a dolgozók — a kölcsönösszeghez viszonyítva — indokoltanlannak tartották. A viták alapján ezt 5 évben határozta meg. Ugyan-csak a viták eredményeként a nem lakás célját szolgáló helyiségek lakásá történő átalakításához és a toldaléképítéshez, illetve a lakások műszaki megosztásához adható lakás-építési támogatás mértékét egységesen 50 ezer forintban határozta meg.

A jó munkahelyi közérzetért...

Beszélgetés a szociális és kulturális beruházások helyzetéről

A dolgozók életkörülményeinek, szociális helyzetének javítása szervezési poztartozik a posta beruházási prioritikájához, melynek ágazati felcsatását — a szakszervezettel történő előzetes egyeztetése után — ötvenként hagyja jóvá a vezérigazgatóság, s időarányos teljesítéséről rendszeresen beszámol a szakszervezet elnökségének. A VI. ötéves terv szociális-kulturális beruházásainak eddigi alakulását az április 18-i elnökségi ülésen tárgyalták.

A téma előadói: Domján Kálmán, a Posta-vezérigazgatóság beruházási és építési szakosztályának vezetője, valamint Németh Istvánné, a Postások Szakszervezete szociálpolitikai csoportjának vezetője e tárgyban informálták lapunkat az olvasók érdeklődésére leginkább számot tartó kérdésekről. Előjáróban elmondták: a posta összes beruházási forrásából 1976 és 1980 között 2,9 százalék (445 millió forint) volt a szociális-kulturális beruházások jóváhagyott aránya, a következő, a VI. ötéves tervben pedig 3,4-3,6 százalék. A fejlesztések témajegyzékét a szakszervezetlet egyetértésben állították össze, s a tervidőszakot 676 millióra indították. Az 1981 és 1982 közötti időszak pénzügyi teljesítése 98,7 százalék.

A népgazdasági helyzethez alkalmazkodva, több korlátozás, illetve csökkentés intézkedése érintette a postát is, de a két első évben ezek az állami beruházásokra hatottak elsősorban; a postán belül például a távbeszélő-szolgálat fejlesztésére. Többletforrás kiegészítésére adott ugyanakkor lehetőséget a postai tarifák eme-

lése, így a korlátozások — amelyek az eltelt időszakban, egyes területeken igen nehéz helyzetet teremtettek — lényegében nem érintették a szociális beruházásokat. Az időközben államháztartás kiutalt építési, beruházási adó és illeték viszont már némely szociális fejlesztésre is vonatkozott, másrészt a megvalósítandó beruházásokra egyre nehezebbé vált építőipari kivitelezőket találni, emellett — a szabad árak kiterjesztése miatt — növekvő árszínvonal is számolni kellett.

Mindezek nem kis mértékben játszottak közre abban, hogy az 1983-85. közötti szociális beruházásokat az eddigiekénél szintén jóval nehezebb feltételek között lehet végrehajtani. A minél gyorsabb, rugalmasabb végrehajtás így rendkívül fontos — állapította meg a szakszervezet elnöksége, s állásfoglalása szerint: a rendelkezésre álló szociális-kulturális beruházási forrásokat teljes egészében ezekre a célokra kell fordítani.

Ennyit az elvekről, a pénzügyi háttérrel és a korántsem könnyű megvalósítási körülményekről, mely utóbbiak mégsem akadályozták meg, hogy az alább felsorolt létesítmények felépüljenek, korszerűsödjenek.

Tekintettel arra, hogy a jelenlegi tervidőszakban életbe lépett építési korlátozó intézkedések az üdülő létesítésére is vonatkoznak, így az üdülők építését elsősorban a SZOT-tal együttműködésben kellett szorgalmazni. 1981 és 84 között a SZOT-kooperációban kivitelezhető építkezések közül legjelentősebb az 1981-ben átadott Hévízi Postás Gyógyüdülő bővítése, az 1984-ben befejezen-

dő 400 férőhelyes boglárlellei családudülő, ahol a férőhelyek 50 százalékában 200 postás dolgozó pihenhet turnusonként. A balatonarácsi üdülőben 1982-ben már 24 szobát igénybe vettek, 1983-tól pedig mind az 56 lakrészben fogadják a beutaltakat. Ugyancsak felépült a balatonfenyvesi üdülő újabb épülete, amelyben korszerű konyhaüzem, büfé és több társalgó létesült.

Az említett korlátozások miatt a Gárdonyban megvásárolt telken üdülőépítkezésre nem volt mód, de a szép fekvésű terület nem maradt kihasználatlanul: az itt létesített 100 férőhelyes kempingben már június 1-től fogadják az ilyen nyaralási formát is minden bizonnyal kedvelő postás dolgozókat. Folyamatosan keresnek emellett hasonló, ugyancsak a pihenést szolgáló alkalmas más lehetőségeket is.

Az ebben a tervidőszakban mintegy 500 férőhellyel szaporítható üdülők sorában — melyeket a pénzügyi lehetőségek megszabta eszközökkel, elsősorban rekonstrukcióval, bővítéssel hoznak létre — említést érdemel a zirci gyermeküdülő. Gondolva a jövőre is, a pihenést szolgáló különböző területek megszerzése a cél. Erre példa a soproni gyógyüdülő építkezésének előkészítése telekvásárlással. A fejlesztések során nem feledkeznek meg természetesen az idős postás nyugdíjasokról sem: 40 férőhelyt köt le a posta a Fővárosi Tanács Ruphegyi utcai szociális otthonában. A kiskertől való gondoskodásként Pécsért, Sopronban és Miskolcon — vállalati és tanácsai együttműködéssel — bővítik az óvodai férőhelyeket.

Az étkezők, büfék, konyhák korszerűsítésén, újak létesítésén kívül a sportlétesítmények maradtak el: új csarnok épül a PSE-pályán, jelenleg hasonló létesítmény épül Szegeden, valamint a Soproni Városi kooperációban létesítendő sportcsarnok, melynek gondolata most körvonalazódik. Folyamatban van ezenkívül a debreceni postásotthon felépítésének előkészítése is.

A szociális beruházások kapcsán szól kell ejteni arról a helyesnek bizonyult döntésről, amely szerint a közép-fokú postászerveknek összesen 130 millió forintot bocsátottak ilyen céllal rendelkezésükre: maguk dönthetik el, hogy mire kívánják fordítani. (Általában hétvégi pihenőhelyekre, horgász-tanyák létesítésére, illetve csatlakoznak hasonló célú kooperációkhoz.)

Amint az e kivonatos felsorolásból kitérjük: a beruházási feladatokat ellátó szakapparátus az egyre szigorúbb pénzügyi feltételek ellenére is igen lelkiismeretesen, jól végzi munkáját. Bizonyítja erre a tervszerűbb tevékenység, a határidők pontosabb megtartása, ami végső soron a költségeket is befolyásolja. Mindezeket az elnökség abban a reményben nyújtotta megelégedéssel, hogy a gazdasági és érdekvédelmi szervezetek, a szociális fejlesztésekkel megbízott szakemberek, tisztviselők továbbra is szívetgyűknek tekintik a postások munka- és életkörülményeinek fokozott javítását. Annak biztos tudatában, hogy a jó munkahelyi közérzet manapság már nem pusztán a bérekben, hanem a szociális ellátásban is múlik.

I. S. ZS.

Távgepíró-kezelők versenye

Debrecen 1 megyei postahivatal versenytávgepíró-kezelőjének hirdette meg. Ezúttal azonban nemcsak Hajdú-Bihar, hanem Szolnok és Szabolcs-Szatmár megye legjobb távirászeit is meghívták a küzdelemre. Megyénként a 10 legjobb kezelő vett részt ezen az erőpróban. A versenyzők 10 perces folyamatos magyar, angol és német nyelvű szöveg adásában mérhették össze tudásukat. A küzdelem végén a zsűri dr. Szilágyi Gábor igazgató elnökletével érté-

kelte a versenytávíratokat, majd kihirdette az eredményt. A versenyt Németh Istvánné (Debrecen 1) nyerte, megelőzve munkatársnőjét Kovácsné Fűró Évát. Harmadik a mátészalkai Muskovszky Jánosné lett. Negyedik helyen Sztójka Éva (Debrecen 1), az ötödiken Ugrai Jánosné (Karcag) végzett. Mindannyian pénzjutalomban részesültek.

A verseny magas színvonalú küzdelmet hozott, s reméljük, elősegítette a közönségszolgálat javítását.

Németh Ágnes

Lakásról népszerűen mindenkinek

Az állami tulajdonban álló házingatlanok elidegenítésének módosítása

Az állami lakásokban lakó bérlők előtt nem ismeretlen az a lehetőség, hogy a bérelt és saját családjára átváltható lakás megvásárolható az államtól. Eddig, vagyis 1982-ig csak 12 lakásnál nem szomszédos lakóépületre vonatkozott ez a rendelkezés. Az 52/1982. (X. 7.) Mt. sz. rendelet már szélesebb körű lakásoknál lehetővé tette az állami tulajdonú épületekben levő lakások elidegenítését.

Az állam kizárólagos tulajdonában álló lakó- vagy egyéb rendeltetésű épületekben levő (részben állami, részben más) lakások csak akkor idegeníthetők el, ha az épületet az ingatlankezelő szerv előzőleg társasházzá alakította, és a benne levő lakások kétharmadának bérlői kérik. Ez utóbbi említett korlátozó rendelkezések nem vonatkoznak azokra a többlakásos épületekre, amelyekben összesen hat lakosbaba van.

Mely házingatlanokat nem lehet megvásárolni?

A rendelet pontos felsorolást ad azokról a házingatlanokról, melyek nem képezhetik adásvételt tárgyát. A teljesség igénye nélkül, néhányat említenék: Nem idegeníthetők el azok a házingatlanok, melyek műemlékek vagy műemlék jellegűek; azok, amelyekben valamely állami szerv szolgálati lakásai vannak; központi lakásépítés keretében bérlők céljára épültek, s az üzembe helyezésük óta még tíz év nem telt el; állami szerv beruházása útján létesültek, illetve amelyekkel állami szerv magánszemélyektől vásárolt, és a létesítéstől vagy vásárlástól öt év még nem telt el.

Az ingatlankezelő vállalatok kezelésében levő házingatlanokat eladásra az illetékes kerületi tanács jelöli ki. A jogszabály rendelkezése szerint azon-

ban a házingatlanok elidegenítését a bérlők is kezdeményezhetik. Ha az épületben levő lakások 75 százalékának bérlői az elidegenítést kérik, a kijelölésre jogosult szerv ezt csak rendkívül indokolt esetben tagadhatja meg.

Amennyiben a bérlő kezdeményezi az elidegenítést, úgy azt a kijelöléstől számított 60 napon belül meg kell kezdeni. Az elidegenítés lebonyolítását a fővárosban elsősorban a Fővárosi Ingatlankezelő Vállalat vagy az OTP, vidéken a tanács ingatlanközvetítő szerv, de megbízhatják a kezelő szervet is.

Kik jogosultak elsősorban vásárlásra?

A rendelet értelmében házingatlant csak az a személy, illetőleg család vásárolhat, aki nem esik tulajdonszerzési korlátozás alá. Tehát ha már van lakás- és üdülőtulajdona, újabb házingatlant nem szerezhet, hacsak a korlátozás alól felmentést nem kapott.

Mindenekelőtt az a személy jön számításba a vásárlás során, aki a lakásban bent lakik. A rendelet egyfajta sorrendiséget állapít meg, nevezetesen: a bérlő (ez alatt érti még a bérlőtársat, a társbérlőt és a lakásban lakó, jogcím nélküli jóhiszemű személyt), továbbá a bérlő leszármazottja vagy örökbefogadott gyermeke, végül a bérlő élettársa, feltéve, hogy az eladási ajánlat megtételét megelőző egy év óta a bérlővel állandó jelleggel együtt lakik. A házingatlant egyébként a bérlő megvásárolhatja leszármazottja vagy örökbefogadott gyermeke részére is.

Ha valaki olyan házingatlant lakik, amelyben öröklakások is vannak, és nem kívánja megvásárolni az elidegenítésre felajánlott lakást, ak-

kor az elővásárlási jog vegyes tulajdonban álló házingatlanokban a tulajdonostársat illeti.

Ha a házingatlanon belül senki sem élt vásárlási, illetőleg elővásárlási jogával, úgy akkor bárki, kivülálló személy is megvásárolhatja az ingatlant. Ilyen esetben a bérlőnek az elidegenítés lebonyolításával megbízott szerv köteles cserelakást adni.

Mennyi a házingatlanok ára?

A házingatlanok árát mindig a helyi forgalmi érték figyelembevételével alakítják ki. Ha az állami tulajdonban levő lakást a bérlő (vagy a vele egy tekintet alá eső személy) vásárolja meg, akkor a vételár a helyi forgalmi érték teljes összegének 30, egy lakásos ingatlannál 50 százaléka.

Ha a házingatlant kívülálló vásárolja meg, bekölthető állapotban, akkor a vételár a helyi forgalmi érték teljes összege. Amennyiben lakottan, úgy öröklakásnál 40, egy lakásos házingatlannál 60 százaléka.

A vételár 10 százalékkal csökkenthető, illetőleg növelhető abban az esetben, ha a bérlő vagy ha lakott állapotban kívülálló személy vásárolja meg. A helyi forgalmi értéket minden esetben becsléssel az állami ingatlanközvetítő vállalat állapítja meg.

A forgalmi érték alapján megállapított vételárat — amennyiben a lakásra a bérlőnek bérbeszámítási joga van — csökkenteni kell, természetesen csak annyival, amennyi még hátralékban fennáll. Ha a bérlő lakásával kapcsolatosan olyan beruházásokat eszközölt, melyek a lakás forgalmi értékét növelték, és ez a költség nem térült meg, vagy nem igényelte, akkor ezt az értéket, illetőleg vételár megállapításakor teljes egészében figyelembe kell venni. Az általa elvégzett munkákért kifizetett ellenértéket viszont a bérlőnek igazolnia kell, különben nem tudják figyelembe venni.

90 nap alatt dönteni kell

A házingatlan eladásával megbízott szerv a bérlőt írásban szólítja fel, hogy nyilatkozzon, kíván-e vásárlási jogával élni. Erre a bérlőnek — a felhívás kézhezvételétől számított — 90 nap áll rendelkezésére, amely indokolt esetben meghosszabbítható. Ha ez az idő eredménytelenül telik el, tehát nem nyilatkozik, vagy az ajánlatot nem fogadja el, a házingatlant kívülálló személynek ajánlják fel.

A vételár kifizetésének feltételei

A vételárat ki lehet egy összegben és részletekben is fizetni. Legalább 10 százalékát a szerződés megkötésekor ki kell fizetni. A hátralék — évi 3 százalékos kamattal — 25 év alatt fizethető ki. Amennyiben kívülálló a vásárló, a részletfizetés megállapodás kérdése, de — évi 3 százalékos kamattal — a 15. év nem haladhatja meg. Különös méltánylást érdemlő esetben a jogszabály lehetőséget ad a 30. évet meg nem haladó részletfizetésre is.

Amennyiben a vételárat egy összegben fizeti meg a vevő, vagy a vételárhátralékot az előírtnál rövidebb törlesztési idő alatt kiegyenlíti, árendemény illeti meg.

A megvásárolt ingatlant, amíg a tartozás fennáll, de legalább 5 évig, nem lehet ismételt eladni. Ezt az un. elidegenítési és terhelési tilalmat a telekkönyvbe bejegyzik, azonban ha a vevő személyi vagy egyéb körülményeiben lényeges változás áll be, az erre illetékes szerv vezetőjének engedélyével az ingatlan eladható.

Dr. Mozsolits Beáta

Öt év után ismét

A Szegedi Postaigazgatóság a változó és egyre nehezebb gazdasági helyzetben elérte, több területen túlszárnyalta a VI. ötéves tervben 1982-re kitűzött célokat, illetve amelyeket az üzemi demokrácia fórumain meghatároztak.

Április 30-án ünnepi tanácskozást rendeztek abból az alkalomból, hogy a Kiváló Igazgatóság kitüntető címet nyert az igazgatóság. Az ünnepséget Vass Gábor, a kitűnő szegedi színvessz által tolmácsolta Baranyiköltemény nyitotta meg.

Rózsa István igazgató ünnepi beszédében beszámolt az öt munkanapos hétre való áttérésről, a kiemelten kezelt hálózatfejlesztési, bővítési és fenntartási munkákról, a távközlési szolgáltatás színvonalának emelésére tett erőfeszítésekről. Az elért eredményekhez nagyban hozzájárult az újtómozgalmak fellendülése és a szocialista munkaversenymozgalmak.

A kitüntető címmel járó oklevelet Pullai Árpád közlekedés- és postaügyi miniszter adta át. Beszédében értékes útmutatást adott a jelenlévőkön keresztül a postaigazgatóság csaknem 7000 dolgozójának a további feladatok elvégzéséhez.

Csáki Lászlóné, a Postások Szakszervezetének főtárgya és Valtér Ferenc vezérigazgatóhelyettes — a szakszervezeti és a szakmai kitüntetések átadásával — további időszere kérdésekkel foglalkozott hozzászólásában. Mindketten megköszönték a postaigazgatóság valamennyi dolgozójának munkáját.

Miként sikerült az igazgatóság kollektívájának hosszú idő után ismét elérnie ezt a kitüntető címet? Erre keres-

tünk választ Keresztes Mihály, a Szegedi Postaigazgatóság területi szakszervezeti bizottságának titkárával.

Igazgatóságunk a munkaversenyben előirányzott tervét az elmúlt évben 116,1 százalékkal teljesítette, ugyanakkor a készlet 97 százalékkal csökkent. S mivel nagy súlyt helyeztünk a fenntartási terv teljesítésére is — ez 114,8 százalékkal sikerült —, elmondható, hogy régen zártunk ilyen jó évet. Anélkül, hogy a részletekbe és a számadatok ismertetésébe mélyebben mennénk, összességében elmondhatjuk, hogy minden mutatót teljesítettünk, illetve néhányat jelentősen túlteljesítettünk.

A munkaversenymozgalmak mely területeken tudott a leghatásosabban segíteni?

A szocialista munkaversenymozgalmak céljait, feladatait a kulturált szolgáltatási magatartás megvalósítására, a munka minőségének javítására és a fenntartási munkák maradéktalan elvégzésére összpontosítottuk. Ez tükröződik a postaszervek és a szocialista brigádok versenyvállalásaiból is. Területünkön a szocialista brigád-mozgalmakban 321 brigád 3042 taggal vesz részt. Ez az igazgatóság létszámának 45,3 százaléka.

Az újtómozgalmak is igen jelentős mértékben élénkült. A benyújtott újítások száma 58-cal, az elfogadott újításoké 49-cel, a hasznosított újítások száma 48-cal növekedett. Ezek között 18 brigádújításunk is van.

A jobb eredmények eléréséhez „kiműveltebb emberfökre” van szükség.

Ezt is fontos és folyamatos feladatunknak tekintjük. Az elmúlt időszakban a szakmai és általános műveltség nö-

velésére tett intézkedéseink eredménnyel jártak: 27-en szereztek felső-, 43-an közép- és 85-en alsófokú szakképzettséget. Az egyetem és főiskolát végzettek aránya a felsőfokú iskolai végzettséget igénylő munkakörökhöz viszonyítva 48 százalékról 56,4 százalékra növekedett.

Miben nyilvánult meg a szakszervezet gazdálkodási segítő tevékenysége?

A tsz-b függetlenített munkatársai és a területünkön dolgozó központi vezetőségi tagok még a korábbiaknál is többet jártak a területet, s helyszíni tanácsokkal, esetenkénti intézkedésekkel segítettek a postaszervek és az alap-szervek munkáját. Az elmúlt évben éppen e témában számoltattunk be három alapszervi tsz-b-titkárt és két gazdasági vezetőt. A beszámoltak természetesen gondokkal küszködő területek gazdasági, illetve mozgalmi vezetői voltak.

Szükség volt-e valamilyen rugalmas évközi együttes intézkedésre?

A vezérigazgatóságtól megpályázott többletberuházási keret (67 millió forint) egy részének felhasználása veszélybe került. Soron kívüli intézkedéssel elértük, hogy a csongrádi és a makói konténeres telefonközpont december 31-e előtt üzembe tudott lépni. Vagy egy másik példa: Szeged 1. rekonstrukciója. Nagyon nehezen indult, de az igazgatóság és a tsz-b segítségét kért és kapott a városi és a megyei pártbizottságtól és a tanácstól. Az együttműködés eredményeként sikerült az elmúlt évre tervezett felújítási munkákat időarányosan teljesíteni. Ha sikerül tartanunk az ütemet, s a rekonstrukció időre befejeződik, akkor egy nagyon nagy gondot sikerült megoldanunk.

Mi lesz 1983-ban?

Mivel a korábbi évekéhez viszonyítva kiemelkedő eredményt értünk el a gazdasági feladatok jelentős túlteljesítésével, nehéz a mércét magasabbra állítani. Mégis az a célunk, hogy az elért színvonalat ne csak megtartsuk, hanem lehetőleg feljebb emeljük. Reméljük, nem kell újabb öt évet várni, míg az igazgatóságunk ismét „kiváló” lesz. Ehhez a szakszervezeti mozgalom eszközeivel a magunk részéről igyekezzünk minden támogatást megadni a vezetőknek — fejezte be a beszélgetést a tsz-b-titkár.

Mezőfi László
Molnár Franciska

Pullai Árpád közlekedés- és postaügyi miniszter köszönti az igazgatóság dolgozóit

Postatörténetünk tárházából

A feledés tüskébokrai

Ó, e hazában oly sok jeles
Sírján ingatja vándor fuvalom
A feledés tüskébokrait...

(Petőfi)

Az a szép a történeti kutatásban, hogy soha nincs vége, és mindig rá lehet bukkanni valami ismeretlenre, valami meglepőre, elgondolkodtatóra.

Magyarországon az 1848–49-es szabadságharc idejében és az azt megelőző reformkorban még nem találkozott a boldog halandó lépten-nyomon postahivatallal. Akkor azok még meglehetősen ritkán voltak az országban elszórvva. És kevésbé ismeretes, hogy a 19. század második feléig két-féle postamesterség volt hazánkban. Általában adomá-nyozás útján lehetett a posta-állomások postahivatal birtoklásához hozzájutni. Voltak örökölhető, átruházható postamesterek. Ezeket nevezték örökös postamesterségnek. De az állam egy bizonyos összegért az örökös postajogot visszaválthatta. A másik fajta postamesterségnél a postamester életfogytiglan viselhet hivatalt, de az nem volt örökölhető, se el nem adható. A postamesterség intézménye-

nek ezt az egyenlőtlen és bonyolult helyzetét az 1867-es kiegyezés utáni rendeletek lassan teljesen felszámolták.

Egyike volt az örökös postamesterségnek a négyezer éves múltra visszatekintő Dunaföldvár postája. Kötetekre terjedő anyag halmozódott fel könyvtárakban, levéltárakban Dunaföldvárról az Archeológiai Értesítőben, az Archeológiai Közleményekben. Feldolgozta történetét a Szekszárdi Városi és a Tolna megyei Közlöny és a franciskánusok kiadványa, a História Domus.

Akkor Dunaföldvár történelmi eseményeit megírták, azok is csak emberek voltak. A szülőföld szeretete, és az elfoglaltság talán meg hibát is becsúsztatott munkájukba, de lényeges dolgokban nem tévedtek.

Az 1848–49-es szabadságharc idején harminc utcája volt Dunaföldvárnak, és ezernyolcszáz, általában náddal fódított háza. Piaca tágas, körülvéve tízennégy bolttal. Volt postahivatala, iskolája, sőtisz-sége, kórháza (négy szobával és két konyhával), orvosa, patikája, a Dunán negyven malma, évente négy országos vására. Természetes, hogy postája forgalmas volt.

A posta 1886-ig örökös postamesterségi jogai a Szévald család tulajdona volt. Az utolsó postamester Szévald Móric cs. és kir. kamarás Benyács kiadóval kezelte a hivatalt. Távirda 1865-ben létesült. Először a Paks utcában, azután a Királyi utcában, majd 1871. augusztus 20-tól a Kossuth utcában.

Nagyon szorgalmas historikusok voltak a dunaföldvári franciskánusoknak, aki időrendben minden nevezetesebb eseményt följegyeztek, ami a városban és a városiakkal történt, így ismeretes valamennyi dunaföldvári postás és távirász neve is. Még olyan eseményeket is megírt, amelyekről a szájhagyomány bizonytalan és nagyon homályos képeket őrzött meg. Ez az ismeretlen történetírta irta meg az alábbi eseményt, amelynek fő szereplője éppen a Szévald postamestercsalád egyik tagja volt. Ezt a történetet a Dunaföldvár című lap 1902. I. évf. 15. száma is közölte, de már a hadnagy neve nélkül, csupán a hiteltelrege utalva.

A világi fegyverletételnél 14 huszár nem tette le — mint a többiek — a fegyvert, hanem még a kardot is nyakukba kötve a ruhájuk alá

Továbbképzés titkároknak

A Budapesti vidéki Postaigazgatóság Területi Szakszervezeti Bizottsága az 1983. I. félévi munkatervében fontos feladatként határozta meg alapszervezeti titkárainak szervezett továbbképzését. Ezért a Postások Szakszervezeti szervezési és kádérosztályának, valamint kulturális, agitációs- és propagandaosztályának egyetértésével Siófokon, az igazgatóság üdülőjében április 25-től 29-ig megrendezte az egyhetes titkári tanfolyamot.

A tematika alkalmazkodott a szakszervezet által szervezett tanfolyamok tematikájához, és kiegészült a területi sajátosságokkal és az időszerű feladatokkal. Előadás hangzott el például a megváltozott lakásügyi jogszabályokról, az azok helyes értelmezéséről. Segítve a tsz-b feladatos beszámolóit, a résztvevők megvitatták az alapszervi beszámoló taggyűlések tapasztalatait.

A felkért központi előadók elméleti és gyakorlati oldalról világították meg a szakszervezeti tisztségviselők feladatait. Hogy ez mennyire felkeltette a titkárok érdeklődését, azt a hosszúra nyúlt konzultációk bizonyították. Hasznosságát pedig az igazolja, hogy a résztvevők a vitában szerzett tapasztalataikat összevetették saját gyakorlatukkal, és önkritikát gyakoroltak.

A záró nap programja fórum volt. Itt az igazgatóság vezetője, párt-, KISZ- és tsz-b-titkára adott választ az elhangzott kérdésekre.

A napi 9 órák, komoly foglalkozás mellett azért volt lehetőség kikapcsolódásra is. Ismerkedési, búcsúest, játékos vetélkedő, zene, tánc, büfé tette kellemessé az együtt töltött hetet. Alkalmom nyílt arra, hogy az órák után a 37 titkárszemélyesen is megismerkedhesen, eszmecsere folytasson egymással.

Bor Sándorné

A Közlekedéstudományi Egyesület postai és távközlési tagozatának június havi programja

Június 7. (kedd), 15 óra, VI. Népköztársaság útja 3. Nyevrikel Emília: Mikrogazdasági célvizsgálatok. Idegen források bevonása a távközlés-fejlesztésbe. A távközlés-fejlesztés finanszírozási kérdései a nemzetközi kutatások tükrében.

Június 8. (szerda), 15 óra, VI. Népköztársaság útja 3. Almássy Teréz: A tarifamódosítás hatása a postaforgalom mennyiségi és szerkezeti összetételére.

Június 14. (kedd), 15 óra, VI. Népköztársaság útja 3. Schneider Tamás: A TPA 1148 számítógepek — mint a decentralizált adatfeldolgozó

rendszer — telepítésének előkészítése a Posta Központi Járműtelepen.

Június 15. (szerda), 9 óra, VI. Népköztársaság útja 3. A Posta Kísérleti Intézet, a KTE Postai és Távközlési Tagozatával közösen a hírközlési világév rendezvényeként klubnapot rendez a posta és távközlés fejlesztésének és az eredmények hasznosításának megvitatására. A megbeszélésen azokat a módszereket vitatják meg, amelyek segítségével a Magyar Posta ki tudná elégíteni a felhasználók igényeit. Bevezetőt mond Rontó Tibor, a Posta Kísérleti Intézet igazgatója.

Újabb díszes oklevél

Gazsi Nándor igazgató szobájában egyelőre egy kis asztalkán fekszik a Kiváló Igazgatóság oklevél. Még helyet kell keresni számára a falon. A többi mellé. Mert van már 1979-ből egy vezérigazgatói és szakszervezeti elnökségi dicsérő oklevél, 1980. évi munkájukért pedig egy miniszteri és szakszervezeti elnökségi elismerés. 1976-ban a Minisztertanács és SZOT vándorzásdíját nyerték el.

A Helyközi Távbeszélő Igazgatóságának az elmúlt években végzett munkáját tehát sok elismerés jelzi. Gazsi Nándorral és Zachár Győzőné tszb-titkárral arról beszélgettünk, hogy a mostani kitüntetés mögött milyen munka van.

A legtöbbet mondó adat: a posta nyereségének egynegyedét a HTI produkálta, 1,2 milliárd forintos eredményével a tervezett túlteljesítette. Átlagkészségét 93,8 százalékra csökkentette.

Milyen fő jellemzői és feladatai voltak az elmúlt éveknek? — érdeklődöm.

— 1982 nehéz esztendő volt. Nagy létszámihiánnyal küszködünk, főleg a forgalmi szolgálatban. Az új belföldi központ építése miatt romlottak a munkakörülmények, ami hozzájárult a fluktuáció növekedéséhez. Igaz, december 1-én már átvettük az új, korszerű központot, de az áramkörök átterhelése fokozatos, a kezelők fele meg a régi helyen dolgozik, szeptemberre fejeződik be az átköltözés.

Igazgatóságunkon három nagy beruházás folyt. Üzembe helyeztük az ikerközpontot. B részét, mely a külföldi távhívó kapacitást kétszeresére növelte. Nyolcszáz vonalkapacitással bővült a nemzetközi távhívó központ. Ennek igen nagy a jelentősége, mert hat kiemelt város — Pécs, Győr, Miskolc, Debrecen, Szeged, Kecskemét és göckörzetük előfizetőit bekapcsoltuk a nemzetközi távhívóba. A bővítés lehetővé teszi, hogy az úrtávközlési rendszereken keresztül interkontinentális kezelői és előfizetői távhívó forgalmat bonyolítsunk le. Ezért előreláthatólag még az idén megindulhat a távhívás az Amerikai Egyesült Államokkal, Kanadával és Ausztráliával. Jelentős beruházás volt a kétezer vonalkapacitású, nagy csatornaszámú koaxiális kábelirány kiépítése Budapest, Szentendre, Vác, Salgótarján és Eger között. Pest, Nógrád és Heves megye ötven helységének hírközlési igényeit oldotta meg. Szentendrének és tizenegy helységnek a távhívásba való bekapcsolása vált lehetővé.

A struktúraátalakítás eddigi eredménye: a belföldi távhívás elérte a 79 százalékot, a nemzetközi pedig a 84 százalékot.

Gazsi Nándor igazgató az új oklevéllel

A csaknem egymilliárd forintos beruházásnál 66 millió forintot takarítottak meg.

A feladatok megoldását hogyan segítették a szocialista brigádok?

— Az igazgatóság 113 szocialista brigádja becsülettel helytállt. Munkájuk elismerése nem maradt el. A Közlekedés, Posta és Távközlés Kiváló Brigádja címet kapta a győri Rába brigád, mely korábban a kongresszusi oklevelet is elnyerte. A nemzetközi gerinchálózat építéséből derekasan kivették a részüket. A Gyártó és Szerelő Üzem Zrínyi brigádja másodszor kapta meg a Posta Kiváló Brigádja címet. Jelentős szerepük volt a nemzetközi távhívó központ szerelésében, ők végezték a bővítést is. Tizenhét brigádunk arany, kilenc ezüst és tizennégy bronz fokozatot ért el.

A brigádoknak köszönhető az újítómozgalom fejlődése is. A tavalyi 55-ről 77-re nőtt a hasznosított újítások száma, eredményük 5,5 millió forint. A postal versenyben a HTI második lett. Példamutatók a szakszervezeti tisztségviselők. Egy nevet említettünk: *Schutzbach István*, a Zrínyi brigád tagja, a Gyártó és Szerelő Üzem szb-titkára sokszoros újító, most is kapott kitüntetést, a Szakszervezeti Munkáért ezüst fokozatát.

Az április 28-án tartott ünnepségen — amelyen megjelent *dr. Palotás Magda* vezérigazgatóhelyettes, *Benke Gézané*, a szakszervezet elnöke, *Megyeri László*, a szakszervezet titkára — számos egyéni kitüntetést adtak át. Összesen 780 ezer forint jutalmat fizettek ki.

A nagyobb kollektívák elismeréseit, a szegedi, a szolnoki gócuüzem és a budapesti kapcsolástechnikai üzem *Élőüzem* címet, a Gépi Adatelőkészítő Hivatal Kiváló Hivatal címet kapott.

A szabad idő hasznos el-töltéséhez milyen segítséget adnak?

— Gazdag volt a múlt évi program. A legsikeresebbek között említhető a szlovák postásokkal tartott kétnapos sporttalálkozó. Szocialista szerződés van a két igazgatóság között, egyik évben Budapesten, a másikban Pozsonyban adunk találkát. Emlékeztetek a tavaly először rendezett szakszervezeti napok. Tizenkilenc alapszervezetünk külön-külön tartotta meg, szabad szombaton, családtagokkal, alkalmazkodva a helyi körülményekhez.

Jólesik a kikapcsolódás a hétköznapiakból. De hogyan tovább?

— A politikai-társadalmi és szakvezetők áttekintették a közelmúltban, hol tartunk a XII. pártkongresszus határozatainak végrehajtásában. A kép kedvező. Am az ideai feladatok sem lesznek könnyebbek, a körülmények sem jobbak. Üzembe kell helyezni a teljes ikerközpontot, melynek munkálatai összefüggnek a Budapesti vidéki Postaigazgatóság és a Budapesti Távbeszélő Igazgatóság fejlesztési, beruházási terveivel, tehát meg kell teremteni az összhangot. Két nagy beruházás kezdődik el: 1985 első negyedére üzemelnie kell a számítógéppontnak, a távközlés üzemviteli és gazdálkodási feladatainak megoldására. El kell kezdeni a tároltprogram-vezérlésű elektronikus távhívó központ fejlesztését, beruházását, építészeti munkáit, melyek majd igen nagy belső átalakításokkal járnak.

Az igazgatóság — mint eddig is — számíthat a munkaverseny-mozgalomra. A brigádok vállalásaikkal segítik a feladatok végrehajtását.

Bánhidai Éva

Tizenegyedik alkalommal

A Soproni Postaigazgatóságának április 27-én *dr. Buják Konstantin* vezérigazgató-helyettes adta át a Kiváló Igazgatóság kitüntetést, illetve az erről szóló oklevelet. Tizenegyedik alkalommal rendezett ilyen ünnepséget az igazgatóság. Az új iránti fogékonyságot, az új körülményekhez való gyors alkalmazkodási készséget említette első helyen a vezérigazgató-helyettes, amikor a kitüntetést indokolta, s nem kisebb a másik tényező sem: az országos felmérés eredménye szerint a közönség a Soproni Postaigazgatóság hivatalainak, dolgozóinak munkáját értékelte a legjobbnak.

Megyeri László titkár a Postások Szakszervezetének nevében a nehezebb körülmények közötti helytállás egyik zálogaként a munkahelyi demokrácia érvényesülését emelte ki. A Soproni Postaigazgatóságra ugyanis nemcsak a tervezés demokratizmusa, hanem a közös célok együttes végrehajtása volt a jellemző.

Az eredmények, a számok ismertetése helyett ennek a nem könnyen kivívott sikernek a forrását, a sorozatos munkasikerek „titkát” kerestük, mikor *Kirkovits István* igazgatóval és *Pözl Ferenc* tszb-titkárral beszélgettünk.

Nem hiszem, hogy titok lenne, amit mi csinálunk, sokkal inkább a tudatos feladatmeghatározás, állandó „figyelőszolgálat”, számonkérés, és gyors intézkedés a felmerülő kérdésekre — foglalja össze egy mondatban az igazgató a dolog lényegét.

Kezdjük talán a feladatmeghatározáson. Előtte van az a január 6-án kelt irat, melyben igazgató elvtárs hét pontban foglalta össze az 1982. év legfőbb céljait. Ezek között első helyen olyan eredményterv kimunkálását írja

elő, amely ösztönöz a szolgáltatásokkal kapcsolatos megnyitási, minőségi és hatékonysági mutatók teljesítésére, s úgy rendelkezik, hogy a követelményeknek kell alárendelni a rendelkezésre álló béreket és ösztönzőket. Sikerült ilyen tervet készíteni?

— Azt hiszem, igen, s még nagyobb eredmény, hogy ezt a tervet sikerült teljesíteni. Ennek pedig szerintem az a nyitja, hogy ezt a tervet — melyet egyébként a demokrácia érvényesülésével készítettünk el — lebontottuk az egyes hivatalokra, üzemekre. Így szinte az egyes dolgozókig megfogalmazhattuk a feladatokat.

A célok kitűzése után mit tettek, milyen módszerekkel kísérték figyelemmel s néhan befolyásolták az eseményeket?

— Mint mondtam, állandó figyelőszolgálatban voltunk. Ehhez persze gyors és megbízható információra van szükség. S itt vannak még gondok. Bár van már számítógépünk is, mégis többször erőlködni kellett ahhoz, hogy megfelelő információhoz jussunk. Általában negyedévenként tanácsadó testület előtt vitattuk meg a tervteljesítés állását, a felmerülő gondokat. Itt bizony, gyakori volt a számonkérés. Meggyőződés, hogy az igazgatóság több mint hater ezer dolgozója képes a feladatok megoldására. Többségük törzsgárdát, szakképzett. Ezek az emberek eddig is mindig megértették bennünket, azonosulni tudtak a feladatokkal, s ez talán a legfőbb titka az eredménynek. S ilyen megértés mellett szabad és kell is számonkérni, fegyelmezni azokat, akik mégis „kilógnak a sorból.” Ez a döntő többség érdeke.

S ha már szóba jött az érdeke, hogyan szolgálta az anyagi ösztönzési rendszer a feladatok megoldását?

Kirkovits István igazgató beszámol az eredményekről

— Akárcsak a feladatokat, a prémiumfeltételeket is előre közöltük. Sőt azt is, milyen hiba hány százalékot visz el a vezető jutalmából. Aztán igyekeztünk a bérfejlesztést is differenciáltan, célirányosan felhasználni.

A feladatok meghatározásában, megértésében nélkülözhetetlen erő a szakszervezeti mozgalom. Hogyan felelt meg az igazgatóság területén működő alapszervek és tisztségviselők a várakozásnak?

— Területünkön mintegy 900 tisztségviselő működik. Elsősorban tőlük várunk jó munkát, mert csak így van erkölcsi alapjuk ahhoz, hogy azt másoktól is elvárják. Úgy érzem, sokat javult az alapszervek gazdálkodást segítő tevékenysége. Nagyon fontosnak és az eredmények szempontjából is értékelendőnek tartom, hogy minden szinten jó a gazdasági vezetők és a szakszervezet együttműködése. A munkaverseny-mozgalom, a brigádmozgalom a célok meghatározásától az értékelésig közös munka volt. Nagy előny, hogy nálunk a partnerkapcsolatok rendezettek.

Hogyan értékeli a tszb-titkár a dolgozók szociális, kulturális ellátásának fejlődését?

— Először is annak megértését és elfogadását tartom fontosnak, hogy a szociális-kulturális ellátás kulcsa tulajdonképpen a dolgozó emberek kezében van. Az értékesítőmunka hozott jelentős változásokat ezen a téren is. Években például, a javuló bevételi mutatók láttán, az igazgatóság engedélyezte többletköltségek felhasználását is a hivatalok karbantartására, felújítására és belső berendezéseinek pótlására. A közérzetet befolyásolja, így közvetve kihat a munkára, a dolgozók üdülése, sport és kulturális igényeinek kielégítése is. E téren is jelentős a fejlődés. Mintegy 1300 dolgozónk vett szervezett üdülésben részt.

A gazdálkodást segítő feladatok között melyek a legidősebbek ma Sopronban?

— Tisztaban vagyunk azzal, hogy a munkahelyi demokrácia szélesítése az eredmények megtartásához és fejlesztéséhez vezet út. Az elért eredmények ellenére szó sincs elégedettségről. Sok még a megoldásra váró feladat, de a szakszervezeti munkában is a tartalék. Támogatjuk a fegyelmezettebb munka megkövetelését, s a szakvezetők ez irányú erőfeszítéseit. Mert csak a jó munka, eredményes gazdálkodás teremtheti meg az érdekvédelem alapjait.

Dr. Molnár Sándor

Tartsuk rajta szemünket a társadalmi tulajdonon!

Április 28-án a Ferenc telefonközpont néhány ezer telefonja elnémult. Mi is történt valójában? A nem mindennapi esetről *Puskás András*, a Budapesti Távbeszélő Igazgatóság hálózattfenntartó osztályának csoportvezetője számol be.

— Reggel 7 órakor a kábel-fenntartó üzem rendszere jelentette, hogy ismeretlen tettesek megrongálták a XIX. kerületi József Attila és Petőfi út sarkán a Ferenc—Pestlőrinc I. és II. átkérőkábelét. Kivágták belőle egy 3 méteres darabot. Erre a kábelre van ráköttve Rákosszerződés, Rákossziget, Rákosszabvány, Pestimre és Pestlőrinc 5000 előfizetői állomása. Azonnal a helyszínre siettünk s közben értesítettük a rendőrséget. A nyomozók szintén percekben belül a helyszínerre érkeztek, és nyomban megkezdtek az ügy felderítését. Az egyik tettes pillanatokon belül kézre került. A Közép-magyarországi Közmű- és Mélyépítő Vállalat közeli telephelyén bukkantak rá. Épp nagy buzgalommal étette le a szigetelést a kábelről, hogy külön tudja választani az ölmot és a rezezt, amit majd eladnak a MÉH-nek. A többiek (Lakatos Jenő 27 éves segéd munkás és társai) is hamarosan előkerültek, és — alaposan szétnézve a telephelyen — még 305 kilogramm kábelhulladékot találtunk.

Ez vajon honnan származhatott?

— Kábelt cseréltünk, s a földből kivett, már elszállításra előkészített régi kábeleket lopták el.

Miért tették? Nem hiszszük, hogy tudták volna, milyen kábeleket ezek.

— Nagyon egyszerű, tanulatlan emberek. Még analfabéta is van köztük. Elfogyott a pénzük hétvégére, s nem volt mi-ből italt vásárolni.

Mekkora kár keletkezett?

— Összetett kérdés. Egyrészt a 3 méter kábel oly „úgyesen” vágta ki az aknában, hogy a hálózati részt itt bekötni nem lehetett, egy 62 méteres kábel-darabot ki kellett cserélnünk. Ennek értéke 50 203 forint. Ezenkívül mintegy 30 000 forint díjkieséssel számolunk. De úgy hiszünk, sokkal súlyosabb a társadalomnak okozott erkölcsi veszteség. Hisz 5000 telefon némult el, köztük mentők, tűzoltók, rendőrség. Mi lett volna, ha valakinek ekkor kellett volna sürgősen segítséget kérnie? Még szerencse, hogy nem történt komolyabb eset.

Mikorra hozták rendbe a kábeleket?

— Még aznap délben hozzáláttunk, és másnap reggel négyre kijavítottuk a sérülést. Mintegy 100 000 forintba kerültek a helyreállítási munkák.

Ki fogja a kárt megtéríteni?

— Feljelentést tettünk a tettesek ellen szándékos kábel-rongálás, kábelhulladék-lopás és a társadalomnak okozott erkölcsi kár miatt. Az anyagi kárt a Mélyépítő Vállalatnak kell megtérítenie. De velük is pereskedni kell, mivel ők még a közös jegyzőkönyv felvételétől is elzárkóztak, mondván: a bűneset nem munkaidőben történt, így nem vállalnak felelősséget a dolgozókért. (Az egyik tettest a telephelyen érték tetten.)

Hogyan lehet megelőzni hasonló eseteket?

— A bűneset indítéka világos. Éppen ezért, már korábban is, de most még egyszer levélben felhívtuk a MÉH Vállalat igazgatójának a figyelmét, hogy magánszemélyektől gyengébb kábelből származó hulladékot ne vegyenek át. Beszélhetünk még a társadalmi védekezés lehetőségeiről is. A köztulajdon éberebb óvásának, az ilyen személyek elleni határozottabb fellépésnek a szükségességéről. A Mélyépítő Vállalat egyik munkavezetője már néhány nappal korábban látta, amint Lakatosék a telephelyen az oda nem való használt kábeleket rakosgatták. Ha ő akkor határozottan kérdőre vonja őket...

Az ügy vizsgálata még tart. A fejleményekre visszatérünk.

Csala Lajos

Felmérés a postás értelmiség helyzetéről

Beszélgetés Megyeri László kv-titkárral a vizsgálódás tapasztalatairól és a belőlük adódó teendőkről

Ha azt mondom, hogy Magyarországon csupán a műszaki értelmiségiek tábora meghaladja a 150 ezret, akkor a posta mintegy 1900 műszaki elenyészően csekély hányadnak tűnik. Vagy ha azt veszem, hogy ennek az országos szervezetnek a közlései között 65 ezren dolgoznak, akkor ugyancsak kis részarány jut az értelmiségi kategóriába sorolhatókhoz, hiszen ez a réteg körülbelül 3150 postás dolgozóból áll. Jelentőségük azonban, szellemi értékességük miatt, egyre inkább növekszik. A réteg fontosságát hangsúlyozza az is, hogy a Postások Szakszervezete felmérte helyzetüket, és nemrégiben, központi vezetőségi ülésen vitára bocsátotta a vizsgálat megállapításait tartalmazó előterjesztést. Megyeri László kv-titkárral a tanulmányokról beszélgettünk.

— Mostanában sok szó esik országosan is az értelmiségről, gondjairól, helyzetéről, szerepéről. Vajon ez a hazaszerző jelentkező érdeklődés inspirálta szakszervezetünket arra, hogy a postán dolgozó értelmiség ügyét dolgozó alá vegye?

— Hát nem. Szakszervezeti kongresszusunk határozata ugyanis a folyamatok réteg-munkára kötelez bennünket. A rétegtevékenység folytán árnyaltabbá válik a szakszervezeti munka, amire szükség és igény van, hiszen egy sor dolgot ma már a nagy általán-

nosságok szintjén nem lehet se mérni, se megoldani. Mi ennek a szellemében végeztük el például a kézbesítő réteg-vizsgálatát, majd ezt követően az értelmiségét. Vizsgálataink egyszerűen azt a célt szolgálták, hogy eljussunk a jelenségek okainak feltáráshoz, úgy is mondhatnám, az „elemi részecskéket” ismeretükhöz. Meggyőződésünk, csak így lehet teendőink folyamatába beépíteni bármely réteggel kapcsolatos munkánkat. A cél tehát a jobbítás, a szükséges változtatás, de nem cél a preferálás.

Képzettség és megbízatás

— Gondolom, nem lenne érzéketlen a vizsgálat néhány fontos megállapítását felvillantani. Milyen allergikus pontokra mutattak rá maguk az érintettek például a munka hatékonyságát és a döntésben való részvételt illetően?

— Mielőtt a kérdésre válaszolnék, hadd mondjam el, a vizsgálat rétegenként több mint 60 százaléka beosztott, csak a többi terhelésiirányítás és vezető. Az életkori megoszlás is érdekes: 30 százaléka harmadik éven aluli, megközelítően 60 százaléka pedig a harminctól ötvenig terjedő korcsoportból tartozik. Az ennél idősebbek részaránya 12 százalék. Ezek az adatok azért is érdekesek, mert a fiatalok az általános véleményétől eltérően azt vallják, hogy nem hasznosul szaktudásuk. Ugyanakkor a vezetők nagy többsége arra esküszik, hogy végzettsége és munkája harmonizál. Ha ugyanezt a beosztottaknál firtatjuk, kiderül, ennek a rétegnek belüli rétegnek csak 20 százaléka vallja: többre is képes lenne, ám erre a többre a környezete nem tart igényt. Úgy vélem, hogy a túlképzettség és a hiányos képzettség, mint általános jellemző — nem fedi a valóságot. Ami karakterisztikus, az feltehetően e két ellentétes állítás között található. Az viszont bizonyos, hogy az értelmiségiek szellemi kapacitása nincs megfelelően kiaknázva, amit kétségtelenül a túlzott adminisztráció, a bürokrácia és a szervezési hiányosságok sora is akadályoz. Emögött az irányítás fogyatékoságait is látnunk kell. Ez alapvető és döntő hiba. S csupán egyetlen

megjegyzés a döntésben való részvételről. Nem tartjuk egészséges dolognak, hogy értelmiségiek dolgozók helyett azt állítja: vagy egyáltalán nem, vagy csak időnként kíváncsiak a véleményükre.

— A statisztikákat bőlgeszve kiemelkedőnek találtam, hogy a postásértelmiség 90 százaléka felsőfokú végzettséggel rendelkezik, de a fennmaradó hányadnak is megvan a középfokú képzettség. Ugyanakkor el egy olyan felfogás, hogy a postások körében, s a központi vezetőségi ülésen is elhangzott, hogy a győri főiskola a postának vezetőket képez. És nyilván ez a magyarázata az itt-ott felbukkanó elégedetlen-

ségnek, amikor a fiatal diplomást megsemmisítő székkel és kipárnázott ajtóval várják a munkahelyén. Hogyan vélekednek önök erről a kérdéssel?

— Előjáróban annyit, mi nem vezetőket várunk a főiskoláról, hanem jól képzett szakembereket, akik jól rátermettek, természetesen idővel lehet vezető is. Am kétségtelen, hogy ennek a dolognak egy igen sajátos, kettős arculata van. Nevezetesen az, hogy a főiskolai képzés tudományt, a jelenen. A kikerülő diplomás ezért véli jogosnak, hogy „trónkövetelőként” lépjen fel. A posta lassan, de biztosan korszerűsödő szervezete sem a némiképp jövőre képzett fiatal szakgárdájáról nem mondhat le, sem azokról a nagy tapasztalattal rendelkező, idősebb dolgozóiról, akik nélkül, drámaian fogalmazva — megállna az élet. Tulajdonképpen egy láthatatlan generációváltásnak vagyunk tanúi napjainkban. Itt munkál még a régi, hierarchikus szemlélet is, de jelen van az új, a másra való törekvés is. Ez a folyamat természetes. A kérdés csak az, hogyan lehet „fájdalommentes” tenni. Úgy gondolom, a két szemlélet összeütközését csak tudati változtatással lehet elkerülni. Persze, mondani könnyű, hogy: fogadj az idősebb postás dolgozó bizalommal a fiatal diplomást, és ismerje el annak friss tudását. Vagy hogy: a főiskolai végzettségnek nem vonzata a főnöki poszt, következtetésképpen a diplomás beosztott státus is természetes, ez is a posta jövőjének szolgálata. Egyébként a vizsgálat kimutatta, hogy a közgazdasági és politikai végzettségűek közül minden második, a postai és jogi diplomások közül minden harmadik, s végül a műszaki egyetemektől, főiskoláktól végzettségűek közül minden hatodik postás válik vezetővé.

Jövedelem, életmód

— Külön fejezetet szánt a vizsgálódás a szociális körülmények felderítésére. Eszerint vajon hogyan élnek a postai értelmiségiek dolgozói?

— Nem jobban, de nem is rosszabbul, mint amit az országos kép mutat. De, hogy konkrét legyen, két alapvető jellemző van: a lakáshelyzetük és a gyermekek száma. Számunkra sokat mond az a tény, hogy több, mint harminc százaléka gyermektelen, és majdnem ennyinek csupán egyetlen cseméje van. A gyerekek csekély hányada önálló, ami, ha a már említett kormeghatározást nézzük, azt jelenti, hogy értelmiségiek dolgozóink gyermekei szintén értelmiségi pályára készülnek, sok a továbbtanuló. Na és a lakás. A nagy gond fiataljainkkal van. Körülbelül 42 százaléknak megoldatlan a la-

káshelyzete. Ebben a kérdésben nyilván lépésünk kell. Ha viszont az egész réteget együtt nézzük, akkor jóval megnyugtatóbb állapotot regisztrálhatunk, mivel körülbelül nyolcvan százalékos a teljes és részben kielégítően tartott lakásmínősítési arány.

— Megjegyzem, a szabad idő eltöltését is firtattuk, mondván, az életkörülmények állapotát az is jelzi, mire megy el a szabad idő. Elég beszélgetések a számok. Durván húsz százaléka nem terhel a munkaidő letelte után a szakmai feladatok elvégzését, ellenben csaknem nyolcvan százalékuk vagy rendszeresen, vagy esetenként kénytelen munkaidő után is dolgozni. Nem tudom, hogy van ez országosan, egy bizonyos, a mi értelmiségiek leginkább megterhelte korosztálya a 40–50 év közötti.

ti. Még pontosabban, a szabad idő terhére végzett munka zöme a vezető beosztásokra hárul. És még egy figyelmeztető érdekesség: többletmunkát, tehát másodállást, mellékfoglalkozást főleg a 30–40 év közöttiek vállaltak. Ez nyilván kapcsolatban van anyagi megbecsülésük állapotával és a családalapítás kezdeti nehézségeivel. Megjegyzem, társadalmi munkára is jobbra a 40 felettiek kaphatók. A fiatalok aktivitásával nem lehetünk elégedettek.

— Úgy vélem, álszerűség lenne, ha nem beszélünk a „zsebbevágó” kérdésekről. Milyen a vizsgált réteg anyagi elismerése?

— Összintén meg kell mondanom, bérhelyzetük nem rosszabb a postai átlagnál. Viszont a postai béreknek az országostól való lemaradása túlrögződik az ő keresetükben is. Magyarán, az országoshoz viszonyítva ez az értelmiségi réteg a bérezés dolgában lemaradt. Ez a lemaradás a postai érdekekkel ellentétben motiválja az egyénekét. Idevágó kérdés az, hogy miért nehéz a nagy tudású, szakmai tapasztalatú diplomásokat vezető munkakörökben foglalkoztatni. A képzettség és a felelősségbeli különbség ugyanis nem fejtődik ki a bérezésben. És itt már megint a országos gondhoz jutottunk el, nevezetesen ahhoz, hogy miért nem vonzó a fizikai területe-

Dr. Tar János (győri főiskola): az elhelyezkedéshez társadalmi segítség kell.

ken dolgozók számára az értelmiségi pályára? Miért nincs ösztönző hatással a fizikaira a diplomaszerezés? A gond annak ellenére élő, hogy az utóbbi években az intézkedések sorával kívánta a posta javítani a kereseti arányokat. De helyi feladat maradt például, hogy értelmiségi és értelmiségi között rátermettsége, képessége és ambíciója szerint igenis tegyen különbséget a vezető, merjen differenciálni.

Részvétel a mozgalomban

— Miután ez a felmérés a szakszervezet egészében, a szakszervezet kezdeményezésére, sőt a szakszervezeti aktivisták bevonásával készült, érthetően kiterjedt az érdeklődés a szakszervezeti mozgalom kapcsolatának feltárá- sára is. Elmondandó röviden, milyen is ez a kapcsolat?

— Nézzük először a számokat! A posta értelmiségi rétegét 99 százalékos szervezethez jellemzi. Ez, úgy vélem, igen szép arány. A munkahely szervezeti életéről mindössze valamivel több, mint öt százalék nem tud ítéletet alkotni, s a postások szakszervezeti mozgalmáról 15 százalék nem foglal állást. Ezzel az aránnyal — gondolom — nem kell szégyenkezni. Sajnos, korántsem nyugtathat meg bennünket az a tény, hogy fiatal értelmiségiek 23 százaléka nem nagyon tudja a társadalmi életben elhelyezni a szakszervezetet. Ezenkívül a beosztottként tevékenykedő értelmiségiek nem látják, nem érzik az ágazati és az országos szakszervezeti munka jelentőségét. Ez leginkább a műszaki értelmiségnek mozgalmunkról alkotott véleményére vonatkozik. Ennek nyilván több oka van. Az egyik talán az, hogy szakszervezeti tagok ugyan, de nem részesei a szakszervezeti életnek. Nem hiszem, hogy emögött csupán az ő érdektelenségük kell keresni. Sokkal inkább a helyi szakszervezetek gyengeségét, agitativ erejük fogyatékoságát. Kétségtelen, hogy az értelmiségiek bizonyos mérvű passzivitása túlnő a posta kezére. De a szakszervezeti mozgalomban kell, hogy legyen annyi erő, kell, hogy ki tudja vinni, el tudja ismertetni tekintélyét, meg tudja nyerni céljainak támogatásához a szellemi munkásokat is.

— A postás dolgozóknak több, mint a fele nő. Az értelmiségi rétegben belül csak 33 százalékos a részarányuk, ezen

belül viszont tetemes hányaduk a KISZ-korosztályhoz tartozik. Megnyerésük, mozgalmi aktivitásuk tehát nem is elhanyagolható. Milyen a szakszervezeti feladat, mi az ön véleménye erről?

— Nem feladatom, hogy KISZ-szervezetek tevékenységét minősítsem. És azt sem vitatom, hogy a KISZ-fiatalkorú ifjúsági szervezetben fejtsen ki mozgalmi munkát, ott állja a sarat, ott legyen fogékony és aktív. De a szakszervezet ennek tiszteletben tartása mellett sem mondhat le arról, hogy a friss energiák, a tenni akarás és az alkotókedv — vagyis mindaz, amit a fiatalok hoz magával, körein kívül rekedjen. Ezért nekem az a véleményem, hogy a szakszervezetnek ott kell állnia, ott kell bábkodnia a fiatalok mellett. Beilleszkedésük segítése szakszervezeti feladat kell, hogy legyen. Mint ahogyan az ifjúságpolitikai munkát sem lehet nélkülözni elkövetni a szakszervezetben. Hiszen annyi közös pontja van a két mozgalomnak. Gondolok a művelődésre, a kultúrára és a sportra például. De arra is gondolok, ami igényként a vizsgálatban is jelentkezett — a szakszervezet nem lehet biztos a dolgában, ha nem kéri ki a fiatalok véleményét, ha nem ismeri nézeteiket, elképzeléseiket, és nem építi be azokat saját célrendszerébe. Egy szóval nekem az az álláspont, hogy az értelmiségi fiatalokat, legyenek azok nők avagy férfiak, a szakszervezetnek kell vállalnia a „kapuban”, és a belépés pillanatától kezdve ismernie kell a céljaikat, a terveiket, mi több, hozzá kell segítenie őket ezeknek a céloknak az eléréséhez. Ez a folytonos figyelem, no meg a véleménykérés, kulcsa lehet annak a lakatnak, amely értelmiségi fiataljaink egy részét ma még elzárja mozgalmunktól.

tattak munkahelyet. Az iroda 14 értelmiségit vett fel házon belül, huszonegy jött más ágazatból. Szerintem ezek a példák jól mutatják, hogy a meglevő gondok ellenére viszonylag túrhöz ennek a rétegnek a mozgása. Nyilván azért — ami nagyon fontos és becsülendő — mert hosszabb-rövidebb idő után kialakul a kötődés, a sajátos munkához való ragaszkodás. Egyébként mi arra ösztökéljük igazgató-ságainkat, hogy próbálják megtalálni az értelmiségi munka mérhetőségének feltételeit. No nem valamiféle normára gondolunk, hiszen a szellemi munkát nem lehet darabba, vagy ilyen-olyan egységre mérni. Ha a tervezőknél ki lehetett találni, hogy a hozott forint után kapják a prémiumot, akkor nyilván a közgazdászoknál vagy az igencsak polarizálódott műszakiaknál is ki lehet okozkodni a munka mérésének módozatait. Azt akarjuk elérni, hogy kevesebb legyen a siránkozás és több a kezdeményezőkészség. Meggyőződés, hogy a mérhetőség, mint ösztönző — komoly megtartó erőt jelent.

— Milyen területek kínálják magukat a postának az együttgondolkodásra? Egyáltalán mi az, amit joggal elvárhatnának az értelmiségi dolgozóktól?

— Előjáróban megjegyzem, abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy a postás-értelmiség jó képzettségű, társadalmilag elkötelezett emberek csoportosulása. Ez a hagyomány régi keletű, és erre méltán vagyunk büszkék. Még fiataljaink túrelmetlenségétől is természetesen tartjuk, hiszen ez olyan életkori sajátosság, amit hasznosítani lehet. Alapvető bajunk tulajdonképpen abból fakad, hogy a korszerű technikát nem tudjuk egy csapásra bevezetni. S így területeinken az elavult technika együtt él a legmodernebbel, bár a szándék nyilvánvalóan az, hogy ez utóbbi lépésszerűen kiszorítsa a múltbelit. Na de hát, ha ezek között a feltételek között kell helytállni, tevékenykedni, s javítani a postai szolgáltatások színvonalát, akkor az egészséges túrelmetlenség mellett joggal elvárható lenne, hogy a postai értelmiség a meglevő próbáit jobbját. Gondolok például arra, hogy újítsanak, hogy találják ki, mivel lehetne pótolni az importanyagokat, hogyan lehetne takarékoskodni az energiával és így tovább. Hogy mást ne mondjak, a posta az ország második legnagyobb gépkocsifenntartó szervezete. Hát ez a terület is kínálja magát a takarékososságra. Egy szóval nagyobb aktivitást várunk el tőlük szakkmailag és politikailag egyaránt. És még egy apróság. Szakszervezetünk nem ellenzi a munkaidőn kívüli munkavállalást. Am úgy véljük, a szellemi energiának nem épene a leghatásosabb hasznosítása az, ha a mérnök telefonfülkét takarít.

Mi a felmérés haszna?

— Úgy tudom, hogy a posta életében ez a rétegvizsgálat úttörő jelentőségű, mivel az értelmiség gondját-baját nemigen firtatta eddig senki. Most, hogy feltérképezték helyzetüket, mi lesz a folytatás?

— Szakszervezetünk apparátusát dolgozta fel a határozatot, kimunkálva a máris esedékes, a közeljövőben megoldandó és a hosszútávra szóló teendőket. Meghatározzuk a felső szintű, valamint a középszintű szakszervezeti feladatokat. Az alapszervezeteknek viszont személyre szóló feladattervet kell készíteniük. A végrehajtást ellenőrizzük, és a kongresszusunk után röviddel számba vesszük, mit értünk el. Ami eszközárunkból futunk, azt mind felhasználjuk az előbbre jutáshoz.

Szabó Iréne

Pék Dávid (Kábelüzem): össze kell hangolni a fiatal értelmiségiek elméleti ismereteit a régi szakemberek gyakorlati tudásával.

Séta múzeumokban, hegyvidéken, műemlékek között

A Postás Természetjáró Társadalmi Bizottság ez évi rendezvényeinek ünnepi időszaki részeit adta a Budapesti Postás Társadalmi Testnevelési és Tömegsport Bizottság megalakulásának 25. évfordulója.

Múzeumról múzeumra

Március 19-én a felszabadulási brigádvetélkedőn 77 csapat 231 brigádtaggal vett részt. Ezt a vetélkedőt a Közlekedési és a Mezőgazdasági Múzeum közreműködésével bonyolítottuk le. A két múzeumot a Múzeumi Főigazgatóság által „múzeumról múzeumra — művelődéstörténeti játék feladatokkal” megjelölésű kiírt mozgalom keretei között látogattuk meg. A vetélkedő résztvevőinek meg kellett tekinteniük az említett múzeumok egyes kiállításait, és az ott látottakról kérdőíveken kellett válaszolniuk. Minden válasz — mint a totóban — háromszoros volt. Aki már vett részt hasonló vetélkedőn, az tudja, hogy néha milyen nehéz a három megadott válasz közül a helyeset találni. Ennek ellenére a túlnyomó többség megtalálta a pontszámokat növelő feleletet.

A mulatók között az elérhető legnagyobb pontszám 42 volt. A legtöbbet, 40-et és ezzel a vetélkedő első helyezését Budapest 72 postahivatala Kossuth István brigádjának I. csapata érte el. A második helyre 39 ponttal a Posta Központi Műszaki Hivatal Ericsson brigádjája került, míg a harmadik helyet ugyancsak a Posta Központi Műszaki Hivatal Március 8. brigádja nyerte el,

azonos pontszámmal. Az azonos pontszámot elérő csapatok sorrendjét — a versenykiírás szerint — sorsolás döntötte el. Jellemző a sorsolás szoros voltára, hogy 38 pontot hat, 37 pontot pedig nyolc csapat ért el. Mindez azt bizonyítja, hogy a vetélkedő elérte célját, a résztvevők a vetélkedés során ismereteiket jócskán bővítették. Többen kijelentették, hogy ezekbe a múzeumba érdemes volt elmenni, ide máskor is látogatni. Ha máskor is, de arra jó volt a vetélkedő, hogy a résztvevők 4-5 kilométert sétáltak a múzeumok megtekintése közben.

Tájékoztató, szögmérővel

Következett április 9-én a Budai-hegységben, a Vadas-kert térségében a felszabadulási tájékoztatói túraverseny. Tizenhat háromfős csapat vett részt benne, és valamennyien részt is vettek a versenyen. A túraverseny célja a fővárost övező hegyvidék természeti szépségeinek megismerését, a résztvevők természetjáró ismereteinek bővítését, a tájékoztatói készség fejlesztését és az induló csapatok felkészültségének versenyszerű összemérése volt.

A kitűzött versenypálya hossza 8100 méter volt, az indító és a célállomáson kívül 4 ellenőrző állomással. A csapatok feladata az volt, hogy az indító állomáson kapott kérdőíven felsorolt feladatokat megoldva, a megadott tájékoztató adatok alapján meghatározzák a következő ellenőrző állomás helyét, azt az előírt óránkénti 3 kilométeres menetsebességgel keressék fel,

jelentkezzenek az állomásbíróknál, és az ott kapott utasítás alapján folytassák a versenyt.

A résztvevők a tájékoztatóhoz helyes használatával bizonyították tájékoztatói készségüket és nem utolsósorban térképolvasási tudásukat. A versenyhez a Magyar Néphadsereg Térképészeti Intézete által készített nagy méretarányú, úgynevezett „vaktérkép” kellett használni. Ezen csupán a természetes és mesterséges tereptárgyak vannak feltüntetve, elnevezésük, magassági adataik nem. Ennek ellenére a versenyzők magamennyien kiismerték magukat a térképen, és kivétel nélkül megtalálták minden olyan helyet, amelyet a verseny során fel kellett keresniük.

Első helyen az **Alkőzponti üzem I. csapata** végzett, második a **Rádió- és Televízió-műszaki Igazgatóság II. csapata**, harmadik a **Dél-Pest megyei távközlési üzem I. csapata** lett. A szakszervezeti bizottságok összehívott pontversenyét a **HTI Nemzetközi Távbeszélő Központja** nyerte.

Reméljük, hogy az őszi versenyen még több csapattal találkozunk.

Vonat helyett hajó

A harmadik tavaszi rendezvény időpontja június 5-é. Vasúti menetdíjak nagymértékű emelése miatt a bizottság a kevésbé költséges megoldás mellett döntött, és az eddigi postás-vonat-kirándulást helyett **postás-hajó-kirándulást** szervezt. A kirándulással kapcsolatos tudnivalókat már áprilisban megkapták a budapesti alapszervek.

A postás különhajó június 5-én, reggel 7 órakor indul a Vigadó téri hajóállomásról. 10 órakor érkezik **Visegrádra**, ahol azok kedvéért kis kirándulásra, ahol ottani nevezetességeket kívánják megtekinteni. A végállomás **Esztergom**, ahová 11 óra 30 perckor érkezik.

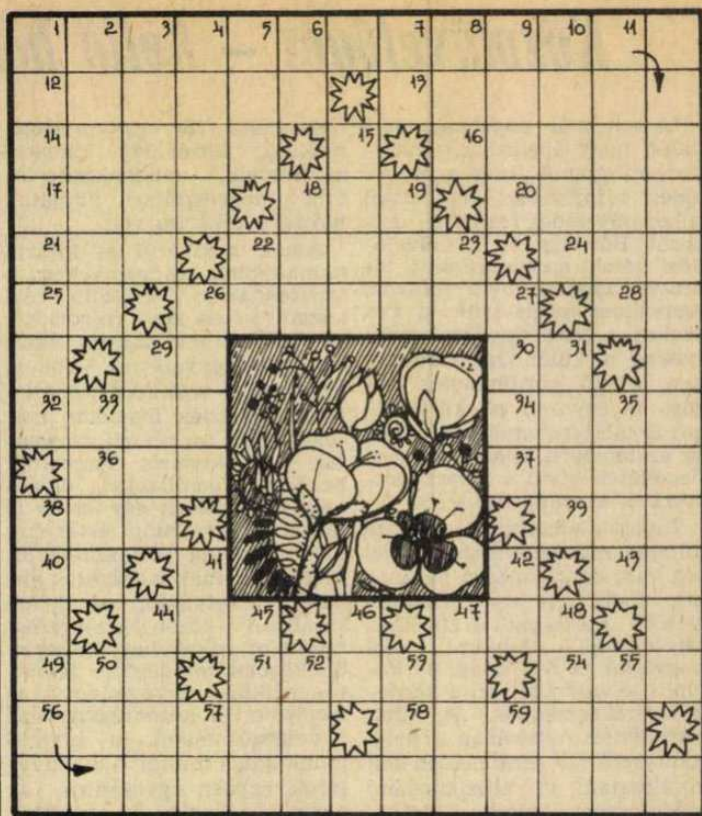
A résztvevők sétálva megtekinthetik Visegrádon a várkaput, a vizibástyát, a Salamon-tornyot, az ázsfalakat és az őrtornyokat, az északi kaputornyot, a királyi palotát és környékét, vagy a Fő utca elején álló Mátyás-szobor elől induló autóbusszal a Panoráma úton át utazva megtekinthetik a fellegvárat, a nagyvilági kilátótornyot és a szabadidő-központot. Az említett útvonalakon számos helyen TKM-bélyegzésre is lehetőség nyílik.

Az Esztergomba látogatók az ősi magyar királyság fővárosának nevezetességeivel ismerkedhetnek meg. Sétájuk során megtekinthetik a középkori esztergomi vár ásátasait, a Főszékesegyházat, a Kincstárt, a Keresztény Múzeumot, a Babits Mihály-emlékházat és még sok más érdekes látnivalót. A sétá faradalmait — ha az idő engedi — a 23 fokos vízzel telt nyitott vagy fedett strandfürdő medencében pihenhetők ki.

A különhajó 17 órakor indul Esztergomból és 18 óra 20 perckor kőti ki Visegrádon.

A kirándulók résztvevői a részvételi jegyekkel együtt a tudnivalókat tartalmazó tájékoztatót is megkapják. Szerezzék meg mindenként a különhajó-kirándulást, és reméljük, hogy mindenki jól fogja magát érezni.

Dr. Katona Gyula

Száz évvel ezelőtt született **Juhász Gyula**, a mai magyar líra kiváló képviselője. Az évforduló alkalmából egy 1918-ban írt költeményéből idézünk: „**Pipacsot éget a kövér határ / A lángoló magyar nyár tűzvarázsa. / A Tisza színtéje forr...**” — Folytatás a vízszintes 1. és függőleges 38. alatt.

VÍZSZINTES

1. A versidőzet első része, 12. Az eső teszi, 13. Idegen női név, 14. Sokan ezt a teát szeretik, 15. ... Hímet (költő), 17. Lop, 18. Mezőgazdasági eszköz, 20. Híres bohóc, 21. Irányítószám 8347, 22. Márkás ágybétét, 24. Részeshatározó rövidítése (lat.), 25. Kettőzve dunántúli város, 26. Földrészt, 28. Morzhang, 29. Gépkocsi röviden, 30. Építőanyag, 32. Régi, 34. Csen, 36. Névutó, 37. A lagúnát elzáró törmelék, 38. Tölt, 39. Romlott tojás, 40. 51 a rómaiaknál, 43. Fordított névelő, 44. Női becenév, 47. Utólap, 49. Ezt a gömböt szeretik a gyerekek, 51. Német meseíró, 54. Ismeretterjesztő szerv névből, 56. A báj római istennőinek neve, 57. Folyékonyvá válik.

FÜGGŐLEGES

1. Rómeó barátja, 2. Petőfi mesealakja, 3. Férfiakat és nőket megkülönböztető jelleg, 4. Előkelő üllőke, 5. ... cafe, 6. Félédes! 7. Rangjelzés, 8. Szenvedés, 9. Fundamentum, 10. A jobbágy fizetése a hűbérúrnak, 11. Berúgat, 16. Egy idősebb született, 18. Kiválasztó szerv, 19. Mutatószó (ford.), 22. Kiejtett mássalhangzó, 23. Kicsinyítő képző (ford.), 26. Robbanószerkezet, 27. Állati hely, 29. Isten németül, 31. Véd, 33. Híres kozákok, 35. Halogat, 38. A versidőzet második része, 41. ... lap, 42. Juttat, 44. Egyenlő, mindegy, 45. Névelőszesz ital, 46. Görög betű, 47. Gyümölcs (ford.), 48. Hivatkozik valamire, 50. Felfog, 52. Tesz, 53. Lehetőség, alkalom, 55. Női név, 57. A kalcium vegyjele, 59. Híradástechnikai gyár névből.

— Bánhidai —

Beküldési határidő: június 10.

Előző rejtélyünk helyes megfejtése: a szívem érezte a tavaszt, mióta nő vagyok a zsebem.

Könyvtárlányt nyertek: **Béni Ildikó** (Szentes), **Endre Antal** (Abaliget), **Horváth Mihály** (Szekszárd), **Pompóla Ernő** (Debrecen), **ösv. Széles Andorné** (Bábolna).

Jelöletlen utakon, térképpel

bennünket. A térképjavításért járó maximális 10-10 pontot csak nagyon kevés szakosztály kapta meg: mi igen.

— **Hogyan zajlott le az idei verseny?**

— Minden eddigi Postás Kupa esetében a versenyek előkészítése térképjavítással már az előző év nyarán elkezdődött. Ez nem jelent mást, mint néhány különösen jó képességű tájfutó — ez idén a Sötér testvérek, János és Márton remekeltek — a Magyar Tájékoztató Futó Szövetségtől kapott alapérképen szinte pontról pontra bejelölt a terep milyenségét. Mégpedig egyezményes színűket használva, a fehér színt a tisztá, a zöld futható erdőt, a zöld különböző árnyalatait az áthatolási nehézséget, a barna a szintvonalakat, a fekete az utakat, tárgyakat, jelöli. Ezt követi a pályakijelölés. Az így elkészült térképet a versenyzők közvetlenül a rajt előtt kapják meg.

Színhely a Gerecse

— Az idei verseny Szárliget térségében, a Gerecse hegységben 1238 résztvevővel zajlott le, s egyúttal az egyhetes tati világbajnoki edzőtáborozásnak a záróversenye volt. Hogy valamennyi nevező részt vehessen a versenyen, ezért a nőknél 12, a férfiaknál 16 kategóriában indultak a versenyzők, ki-ki életkora és minősítése szerint. Az úgynevezett elit kategóriában a világ minden részéről, de főként a skandináv országokból a nemzeti válogatott versenyzői mérték össze tudásukat egymással és a magyar versenyzőkkel. Az érdeklődés érzékeltesére még hadd mondjam el, hogy külföldről 185 versenyző jött, hazánkat pedig 1098 versenyző képviselte.

— Szombaton 8 óra 30 perckor kezdődött az egyéni elit rajtja. Ettől számolva 3 perccel később indultak a versenyzők. A női elit versenytávja 9,5 kilométer volt, 350 méteres szintkülönbséggel, s 16 ellenőrző pontot kellett érinteniük. A férfi eliteknak 14,5 kilométert kellett megtenniük

700 méteres szintkülönbséggel, 23 ellenőrző ponton áthaladva. A nehézségi fok természetesen kategóriánként változott, minél alacsonyabb a kategória, annál könnyebb a feladat. Ennek a sportágnak az a hatalmas előnye, hogy a 11-12 évesőtől a 60-70 évesig bárki művelheti.

— Másnap, vasárnap, szintén 8 óra 30 perckor kezdődött a verseny. Most az elit váltók álltak rajthoz, összesen 800-an. Hadd mondjam meg elől, nyilván nem minden olvasónak tudja, hogy a tájfutó versenyen három dologgal indul: a rajt előtt kapott tájfutó térképpel, egy tájolóval és a versenykartonnal. Az első két segédeszköz szerepe magától értetődő, a versenykartonon kell jelezni egy-egy ellenőrző pont érintését, mégpedig az ott található lyukasztóval. Ezenkívül tartalmazza még a versenyzőt és a klub nevét, milyen versenyen vesz éppen részt, személyi adatait, minősítést, érvényes orvosi igazolást, valamint a legfontosabbat: a rajt idejét.

Köszönet a védnököknek

— Milyen eredmények születtek?

— Általában skandináv sikerek. Érthető, hisz nálunk sokkal nagyobb a sportág hagyománya, mint akár nálunk, akár más országokban. Magyarországon az első tájfutó verseny 1925-ben volt, maga a sportág csak a 60-as években nyerte el jelenlegi formáját. A férfi elit egyéni győztese a norvég **Sagvolden**, váltóban a norvég **II. csapat** győzött. A női elit egyéni első helyezése

sét, a ritkán előforduló holtversenyben a norvég **Volden** és a svéd **Skogum** között osztották meg. A női elit váltóban legjobbnak a **svéd I. csapata** bizonyult.

A magyar válogatottak közül **Rostás Irén** (HVSE) az egyéni elitben a harmadik helyen végzett, váltóban a nők a tizedik helyet szerezték meg. A magyar férfi váltók negyedik helyre lettek, az egyéni legjobbak, **Kelemen János**, a 12. helyet harcolta ki.

A Világ Kupán öt postás tájfutó indult: **Csücs Irén** (11.), **Lendli Zita** (30.), **Boros Ilona** (23.), **Boros Zoltán** (28.) és **Kiss Zoltán** (15.).

— Kik segítették a szakosztályt, hogy ezzel a szép, ám szerteágazó feladattal megbirkózhassanak?

— Segítségét kaptunk az Anyahivatal Nyomdájától, a Járműteleptől, a Szociális Hivaltól és a PSE teljes gárdájától. A Postás Kupa rövid történetében először védnökséget vállaltak: **dr. Palotás Magda**, a postak vezérigazgató-helyettese, **Csücs László** né, a Postások Szakszervezetének főtákará, **Megyeri László**, a Postások Szakszervezetének titkára, **Bartók László**, a XIV. kerületi Testnevelési és Sportfelügyelőség vezetője, **dr. Ligetfalvi Sándor**, a PSE elnöke. A védnökség tagjai tiszteletdíjakat ajánlottak föl a Világ Kupa és a többi kategóriák versenyzőinek. Szeretnénk megköszönni valamennyiük pártfogását, melynek eredménye a két napig tartó, jól szervezett, hangulatos versengés volt. Ezzel együtt a résztvevők elismerését is tolmácsolom.

C. C.

„A minden tekintetben érdekes sportág, a tájékoztatósi futás, nálunk az 1950-es években, természetjárás keretében bontakozott ki. Külön csoportba tömörültek azok, akik nem elégedtek meg csak az erdő, a táj szeretetével, a túrával, hanem vágytak az ismeretlen felismerésére. A tájékoztatósi futás nem a jelölt utakat járja, hanem kezében térképpel és tájolóval oldja meg a versenyben vállalt feladatát”. Ez a néhány mondat, melyet „A postás sport 75 éve” című könyvből olvashatunk, nemcsak a sportág lényegét, hanem keletkezésének igen rövid történetét is összefoglalja.

— A tájékoztatósi futás a legszebb sportágak egyike — mondja **Korik Andorné**, aki 1983 januárjától a PSE tájékoztatósi futó szakosztályának vezetője. — De ha elfogult akarok lenni, akkor egyenesen azt mondom: a legcsodálatosabb sportág. Mindezt azért állítom, mert 1967 óta vagyok a PSE tájfutó szakosztályának versenyzője, 1976-tól 1982-ig válogatott tájfutó voltam.

Rólunk neveztek el

— Az idén április 30-án és május 1-én rendezték meg a nemzetközi tájfutó versenyt, ezen belül a Világkupát. Miért kapta ez az esemény a Postás Kupa nevet?

— Évekig Május 1. volt a neve, 1967 óta Postás Kupa. Ugyanis a verseny lebonyolításának jogát mi kapjuk meg. A választás valószínűleg azért esett ránk, mert egyrészt az ország 102 szakosztálya között az országos szakosztályi pontverseny alapján a 6. helyen állunk, másrészt — és ez is számít a pontosításhoz — a legjobban rendezők között tartanak számon

POSTÁS DOLGOZÓ

A Postások Szakszervezetének lapja
Szerkesztőség: Budapest XIV., Cházár András u. 13.
Postacím: Budapest, postafiók 14. 1406
Felolós szerkesztő: BENDA ISTVÁN
Telefon: 428-777
Kiadja a Népszava Lap- és Könyvkiadó
Budapest XIII., Váci út 73. Telefon: 497-950
Levelezési cím: Budapest, postafiók 43. 1553
Egyszámú kiadás: MNB 215-51 623
Felolós kiadó: DR. JANDÉK GEZA igazgató
Előfizetési díj egy évre: 18 Ft
83-2308. Szikra Lapnyomda, Budapest
Felolós vezető: CSÖNDES ZOLTÁN vezérigazgató
ISSN 0230-3701

Névtelen vár

Miért szeretik annyian Jó-kai regényeit?

A kérdésre, azt hiszem, könnyű felelni: mert szórakoztató és a figyelmet korra, társadalmi pozícióra való tekintet nélkül lekötik.

A következő kérdés válasza már ebből következik. Jó-kai áradó mesélőkedve, színes (bár egyoldalú) emberábrázolása, művelődési cselekményessége, a gondosan megválasztott történelmi háttér vonzza olvasóját.

Ezért is fordulnak azok a magyar filmrendezők a nagy mesemondó munkásságához témaért, akik tisztában vannak azzal, hogy a fesztiváldíjak, a szakmai elismerés a mérlegnek csak egyik serpenyője, s a másik a nézők jegyvásárló kedve sem elhanyagolható tényező. Tudta ezt jól a művészi tekintetben igényes **Várkonyi Zoltán** is, és vállalta a gyakran sznob kritikákat, elkészítette az Egy magyar nábobot, A kőszívű ember fiait, a Kárpáthy Zoltánt, a Fekete gyémántokat.

A televízió **Várkonyi Zoltán**hoz hasonlóan tudatosan színtérre magának tartja ezt a misztériót, s így született meg a Gazdag szegények, a Szerlem bolondjai, A löcsé fehér asszony, a Nagyenyei két fűzfa meg a többiek, s közte legutóbb a **Névtelen vár** romantikus története. A folytatásos sorozat, annak következőjében, hogy nálunk a mózi meg a távlatok csak látszólag konkurrenencia, ebben a hónapban újra közönség elé kerül. Ezúttal a filmszínházakban.

Erre is volt már példa: most legutóbb a Vaszilij Sukšin novelláin alapján készült Bacsó Péter-film, a Sértés, de hivat-

kozhatnák más esetekre is. Nem kell hozzá más, mint technikailag vezethető, mintakópiát készíteni, úgy megvágni, ahogy néhány kiegészítő felvétel szükségesítik meg, sorozatnál pedig a folytatásokénti lezárások eltüntetését.

Szerencsés választás volt a **Névtelen vár**, amelyet 1920-ban Garas Márton vitt először filmre. Nemcsak azért, mert ez a regény magán viseli a Jó-kai írásairól a bevezetőben elmondottakat, hanem azért is, mert feltehetően amennyi nézőt vonz egy téma részletekben való feldolgozása, ugyanannyi visszariaszt a tény, hogy a cselekmény végkifejtését kíváncsi hetykén keresztül ugyanazon a napon a székhöz van kötvé.

A moziban bizonyára (bár a nagyméretű vásznon nyilván szegényesebben hatnak majd a tömegjelenetek, s érződik majd a kisképernyős kompozíció) az időtartam rövidülése, a feszegető koncepció csak javára válik a szegény kis Marie, a hűséges Vavel gróf, az ádáz De Fervlans márkirandőrönök, s a fondorlatos rendőrgyűnyök, Thémire-Katalin történetének. S rohanó korunkban ismét szárnnya veszi majd a nézőket a romantika, az érzések áradata, és hat majd az örök nagy jellemformáló, a szerelem is. Nem beszélve a kitűnően megválasztott szereplőgárdáról: **Pap Vera** (Marie), **Koncz Gábor** (Vavel gróf), **Torday Teri** (Thémire-Katalin), **Szabó Sándor** (De Fervlans márkirandőr).

A **Névtelen vár**at **Zsurzs Éva** rendezte, **Lukács Lóránd** volt az operatőr.

Abel Péter